

IZ. VASYLIŪNO KONCERTŲ CIKLAN ĮSIJUNGUS

Lietuviškos muzikos smuiko rečitaliai Bostone

STASYS LIEPAS, Boston Mass.

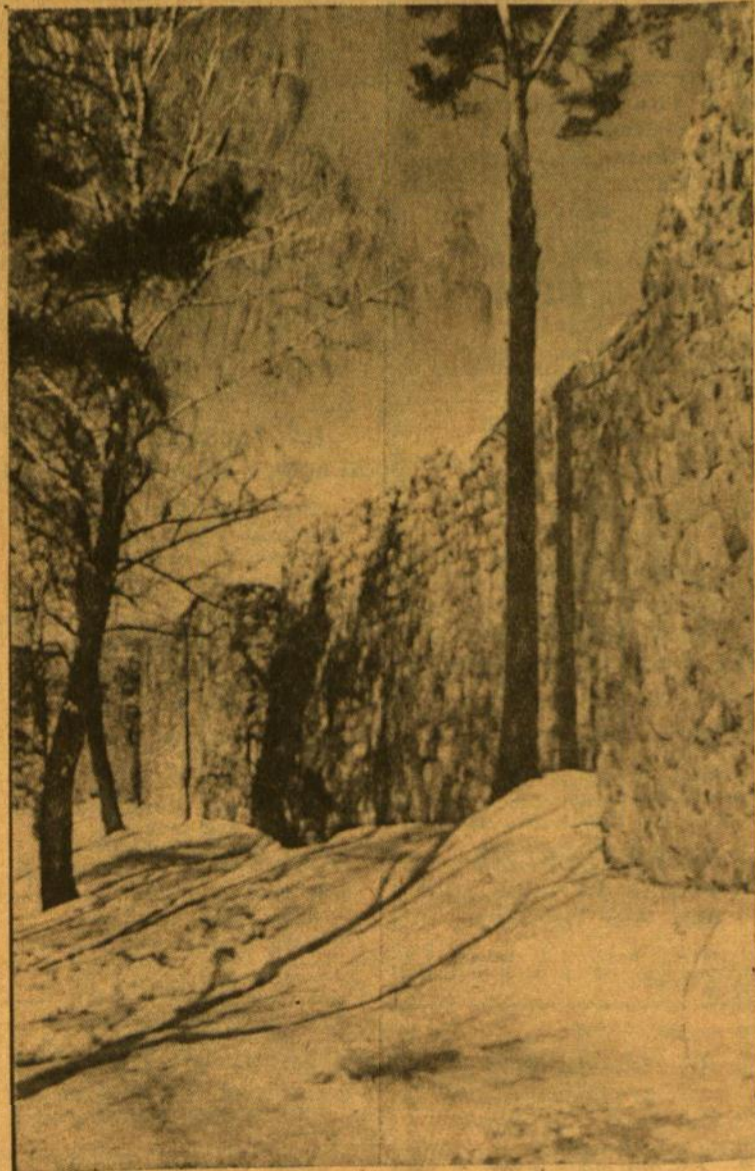
Ar ir žūti prieš barjerą?

O ką p tada? Kas tada belieka daryti muzikos atkūrėjams? Ar tik ne bejėgiškai parpulti prieš gyvenimo iškelta neperžengiamą barjerą? Nenuostabu tad, kad didžioji jų dauguma čia prieš tas kliūtis ir sugniūžta, nugaišdami keiksmų monologe į nuožmųjį likimą. Bet mūsų Vasyliūnas — ne iš minkštastuburių padermės! Ne prieš tą barjerą regime jį sukniubusį gulint, bet aršiai smogiant kovoje su geležiniais konvencionalumais, kurie nūdien sąlygoja ir riboja menininko koncertanto veiklą. Beje, normalioje rutinoje tokio menininko koncertų rengimo užnugaryje turi stovėti solidžios menedžerių ar organizacijų veikėjų figūros, ir jų pinigines yra visų finansinių operacijų atramos bastionas. Tų piniginių storėjimo ar plonėjimo indeksai lemia jo koncertų atsiradimą, pasisekimą bei likimą ir smaigstą jo meninės ateities gaires.

Vasyliūno revoliucija ir ponios siaubas

Bet Vasyliūnas, gelbėdamas kūrybinę savo dvasios gyvatą, sukilo prieš esamą tvarką. Ir jo revoliucija sugriovė šį nusi-stovėjusį koncertinės veiklos normų kodeksą.

Kai aš prieš šį koncertą vienai maloniai poniai išaiškinau, kad jis nei jokio menedžerio, nei jokio organizacinio užnugario savo rečitalių rengime neturi, kad pats išsinaudoja Jordan Hall pilna savo finansine atsakomybe ir rizika, kad tie

Ziemos sukauštos galingos Trakų pilies sienos...

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Nuotrauka Vytauto Maželio

koncertai jam ligi šiol chroniškai vien nuostolius teatnešdavo ir kad 1968 sukaktuvinų metų proga Vasyliūnas surengs net penkis lietuviškos muzikos smuiko rečitalius, — jos dory, dar totaliai neišmokusių meluoti akių gelmėn įsoko neišpasakytas siaubas, ir jos dailios lūpelės įplyšo tokia dygia ironi-

ja, kad jos vienos, atrodė, užtektų visiems pasaulio iškrypimams sutriuškinti!

Vargšė ta mano ponija, vargšai ir jos vieninė pulkai, teįmatantys pagrindinį mūsų menininkų tikslą — pasipinigavime! Sukilęs prieš žmonių, siekiančių tik gryno pelno, sanpėlės įplyšo tokia dygia ironi-

mirtinai pergašdinti savo priešgamtinę muzikinę veiklą!

Kalnas eina pas Mahometą

Jis, mat, lietuviškai v'suomeinei metė iššūkį: jei ne Mahometas ateis prie kalno, tai kalnas ateis pas Mahometą. Jei platesnioji lietuviškoji Bostono (Nukelta į 6 psl.)

LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS DEŠIMTMETIS

Kai dirbama tai, ką draudžia okupantas tėvynėje

J. DAINAUSKAS

Pirmasis Kultūros kongresas, įvykęs 1956.VI.30 d. Chicagoje, tarp vienuolikos savo sekcijų turėjo ir istorijos sekciją, kurią, JAV LB CV pakviestas, suorganizavo V. Liulevičius. Dėka jo pastangų, istorijos sekcijos posėdžiuose dalyvavo apie 90 asmenų. Lietuvos istorija besidominčių. Dr. A. Kučas skaitė paskaitą: "Aktualios mūsų istorijos problemos".

Buvo priimta Kultūros kongreso tokia jo penktoji rezoliucija: "Steigti Lietuvos tautos istorijos draugiją". Jos steigimas vis dėlto užtruko. Norėta suburti daugiau žmonių, pritariančių tokios draugijos steigimui. V. Liulevičius pakartotinai kreipėsi spaudoje ir privačiais laiškais į asmenis, kurie domėjosi ar galėjo susidomėti Lietuvos istorijos problemų nagrinėjimu. Šį kartą atsiliepusių buvo gana daug, daugumoje pritariančių tokios draugijos steigimui, nors buvo ir abejojančių ar net ir tokių, kurie griežtai pasisakė prieš tokios draugijos steigimą. Panašius nuotaikų esama ir dabartinėje mūsų emigracinėje visuomenėje. Gali būti, kad tai rišasi su mūsų įpročiu mažai domėtis savo praeitimi. Tik užsispyrimo ir ryžto dėka V. Liulevičiui ir A. Rūgėtei pavyko sudaryti draugijos organizacinę komisiją ir parengti laikinųjų įstatų projektą. 1957.XI.17 d. komisijos posėdyje buvo nutarta šaukti draugijos steigiamąjį susirinkimą 1957.XII.15 d., kuris ir įvyko A. Rūgėtės bute. Draugijos steigėjais buvo: kun. K. Matulaitis, MIC, Mart. Nauburas, A. Aleks. Plateris, dr. A. Račkus, inž. J. Rūgis, kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC, C. Grincevičius, V. Liulevičius ir Al. Rūgėta. Tada draugijos steigimui raštu pritarė 29 asmenys, kurie ir sudarė naujos draugijos branduolį. Ją nutarta pavadinti "Lietuvių istorijos draugija", angliškai — Lithuanian Historical Society. Tuo vardu ši draugija veikia ir dabar, su būstine Chicagoje, nors josios nariai yra išbarstyti po visą pasaulį. Pagal nuostatus LID yra lietuvių, besidominčių savo tautos istorijos klausimais draugija, o nebūtinai istorikų profesionalių, istorijos dėstytojų bei profesorių organizacija. Kadangi draugija, paprastai, tik tiek nuveikia, kiek pajėgia duoti valdyba, sutarta rinkti susiprintos sudėties valdybą, ketveriems metams. Į laikinąją — pirmąją valdybą buvo išrinkti: pirm. V. Liulevičius, redakt. C. Grincevičius, išd. dr. A. Račkus, sekr. A. Rūgėta, administratorius kun. K. Matulaitis, MIC. Pirmininko ir sekretorės pastangomis draugija įsijungė žymios mūsų istorikų pajėgos. 1958.XI.12 d. buvo sudaryta redakcinė komisija nepერიodiniam žurnalui "Tautos Praeitis" leisti, kurią sudarė redaktoriai C. Grincevičius ir nariai: kun. V. Bagdanavičius ir, pradžioje J. Laurinaitis, o paskui M. Nauburas. To žurnalo reikalai, vien 1958 m. buvo pastūsta 7,883 laišakai, 1959 — 4,158, 1960 — beveik 5,000 ir panašiai daryta kiekvienais metais.

1960 m. buvo surengta vieša akademija Žalgirio mūšio 550 m. sukakčiai paminėti, kurioje buvo skaityta prof. Z. Ivinskio paskaita, 1963 m. buvo surengtas 1863 m. sukilimo prieš rusus šimtmečio minėjimas, kuriame paskaitą skaitė prof. J. Jakštas. Tais pat metais buvo surengta vieša paskaita karaliaus Min-

skelbia išstisus knygų sąrašus, siūlydami knygas dovanoti švenčių proga. Jie skelbia ir skelbia, kad geriausia dovana knyga, ir jei skelbia, tai reikalauja, kad kas nors ir perka. Žinoma, kiekvienas, pirksdamas kokią knygą, turi žūrėti, kam kas labiausiai tinka. Jei matai, kad tavo pažįstamas ar tavo viršininkas amerikietis turi vaikų, gali jam nupirkti "Lithuanian Folk Tales", Zobarsko "Bobby Wishingmore" ar Tamuliūčio "Nimblefoot The Ant". Jeigu manai, kad jis domisi literatūra, gali nupirkti "Selected Lithuanian Short Stories", arba romanų, kaip Seiniaus "Rejuvenation of Siegfried Immerselbe", Krėvės antiboševikinę knygą "The Temptation", arba jo noveles "The Herdsman and the Linden Tree". Gali nupirkti keturių autorių — Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Seiniaus knygą "Lithuanian Quartet", Vaitkaus religinį romaną "The Deluge", Barono romaną "Footbridges and Abysses", A. Vaičiūliūčio noveles "Noon at A Country Inn", ar Gliaudos romanus "The Sonata of Icarus" ar "House upon the Sand". Poezijos mėgėjui bus vertinga dovana mūsų liaudies dainų ir poezijos antologija anglų kalba "The Green Linden" ir "The Green Oak". Gi jei manytume, kad žmogus domisi religiniais klausimais, galite jam padovonoti dr. Savojo "The War against God in Lithuania". Vienos tų knygų kainuoja daugiau, kitos mažiau, tačiau kainos sukasi vis apie 5 dol. Jos lengvai galimos rasti "Drauge" ar užsisakyti per paštautę. Tiesa, tokių anglškų knygų, tinkančių dovanojimui yra ir daugiau, tačiau mes čia suminėjome daugumą Manyland Books leidinių, kad, pirksdami juos, galėtume padėti lietuviams, bent progomis nupirksdami vieną kitą knygą.

Tokių knygų nupirkimas ir padovanojimas amerikiečiams stiprins pačią leidyklą. Knygą pirksdami ir dovanodami, padėsime lietuviams ir pradijinsime amerikietį, nes knygą mielai ima ir tas, kuris šiaip jos nelabai greitai griebiasi pirkti.

Be abejo, gali vienam kitam kilti abejonė dėl pačių knygų vertės. Suprantama, kad nieko jomis labai nenustebinsi, tačiau jos nėra blogos, kaip matėme iš tų pačių amerikiečių recenzijų.

Daug yra pavyzdžių, kaip lietuviams, padovanoję knygas amerikiečiams, juos ne tik pradijinsime, bet ir nustebinsime. Apie tai rašėme mūsų spaudoje ir dar daugiau galėtume parašyti. Tad padėdami lietuviams, ir patys galime laimėti už tokią nedidelę sumą sau ir savo tautai palankumą.

Kertinė Parastė

GALI KITAM PADĖTI IR
PATS LAIMĖTI

Generalinio ubagavimo laikotarpis nesibaigia ir jis nesibaigs, kol mes negyvensime savo valstybėje, kol daugelis įvairių reikalų tegalės būti išspręsta tik savo pačių talka, be jokių ministerijų ir departamentų. Net ir amerikiečiai, gyvendami savo krašte ir turėdami įvairių institucijų vis tiek neapsieina be aukų rinkimo, ir renkamos aukos įvairiais būdais, siuntinėjami ženklai, raktams grandinėlės ir yra dešimtys panašių atvejų, kada norima sutelkti pinigų. Taigi labai malonu, kai atsiranda kokia nors lietuvių įstaiga, kuri sakosi nenori iš lietuvių aukų, o tenori tik, kad lietuviai įsigytų tą ar kitą plokštelę ar knygą.

Neseniai Manyland Books leidykla, vadovaujama St. Zobarsko, šsuntinėjo daugeliumi lietuvių rašta, kuriame sakoma, kad leidykla nenori jokios aukos, o tik nori, jog įsigytume jos leidinių. Atrodo keista, kad anglišką knygą turi platinti lietuviai, bet tenka atsiminti, kad šiame krašte yra didžiulė konkurencija, ir nuagai tas, kas sugeba geriau reklamuotis. Maža, kad ir anglų kalba leidžiant knygas leidykla Manyland Books turi labai sunkiai kovoti su konkurencija. Nepaisant, kad jos leidiniai susilaukė palankių recenzijų, leidykla jų negalėjo panaudoti skelbimams, nes jie laikraščiuose brangiai kainuoja. Šiame krašte be reklamos labai sunku. Pagaliau jei niekas nieko neskelbs, tai gali nerasti ir tokių prekių, kurių būtinai reikia, o ką jau kalbėt apie ne pirmo reikalingumo prekes, kaip knygas. Amerikoje visi naudojami mašinomis ir važinėja gazonu, valgo duoną ir geria kavą, o tačiau tuos dalykus reklamuoja kasdien. Nereklamuojamas dalykas yra greit užmiršamas, nors ir labai geras būtų. Todėl suprantama, kad didžiosios leidyklos gali reklamuoti knygą, gi mažosios to nepajėg a. Ir jei kiekvienas lietuvis nupirktų po knygą ir padovanotų ją kokiame amerikiečiui, tada taip platinama knyga eitų ir be reklamos, o savo pagalba.

Daug kartų galvojame, ką nupirkti amerikiečiui dovanų Kalėdų proga. Nemanykime, kad knyga bloga dovana, nes jau ir dabar amerikiečiai savo laikraščiuose ir žurnaluose

skelbia išstisus knygų sąrašus, siūlydami knygas dovanoti švenčių proga. Jie skelbia ir skelbia, kad geriausia dovana knyga, ir jei skelbia, tai reikalauja, kad kas nors ir perka. Žinoma, kiekvienas, pirksdamas kokią knygą, turi žūrėti, kam kas labiausiai tinka. Jei matai, kad tavo pažįstamas ar tavo viršininkas amerikietis turi vaikų, gali jam nupirkti "Lithuanian Folk Tales", Zobarsko "Bobby Wishingmore" ar Tamuliūčio "Nimblefoot The Ant". Jeigu manai, kad jis domisi literatūra, gali nupirkti "Selected Lithuanian Short Stories", arba romanų, kaip Seiniaus "Rejuvenation of Siegfried Immerselbe", Krėvės antiboševikinę knygą "The Temptation", arba jo noveles "The Herdsman and the Linden Tree". Gali nupirkti keturių autorių — Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Seiniaus knygą "Lithuanian Quartet", Vaitkaus religinį romaną "The Deluge", Barono romaną "Footbridges and Abysses", A. Vaičiūliūčio noveles "Noon at A Country Inn", ar Gliaudos romanus "The Sonata of Icarus" ar "House upon the Sand". Poezijos mėgėjui bus vertinga dovana mūsų liaudies dainų ir poezijos antologija anglų kalba "The Green Linden" ir "The Green Oak". Gi jei manytume, kad žmogus domisi religiniais klausimais, galite jam padovonoti dr. Savojo "The War against God in Lithuania". Vienos tų knygų kainuoja daugiau, kitos mažiau, tačiau kainos sukasi vis apie 5 dol. Jos lengvai galimos rasti "Drauge" ar užsisakyti per paštautę. Tiesa, tokių anglškų knygų, tinkančių dovanojimui yra ir daugiau, tačiau mes čia suminėjome daugumą Manyland Books leidinių, kad, pirksdami juos, galėtume padėti lietuviams, bent progomis nupirksdami vieną kitą knygą.

Tokių knygų nupirkimas ir padovanojimas amerikiečiams stiprins pačią leidyklą. Knygą pirksdami ir dovanodami, padėsime lietuviams ir pradijinsime amerikietį, nes knygą mielai ima ir tas, kuris šiaip jos nelabai greitai griebiasi pirkti.

Be abejo, gali vienam kitam kilti abejonė dėl pačių knygų vertės. Suprantama, kad nieko jomis labai nenustebinsi, tačiau jos nėra blogos, kaip matėme iš tų pačių amerikiečių recenzijų.

Daug yra pavyzdžių, kaip lietuviams, padovanoję knygas amerikiečiams, juos ne tik pradijinsime, bet ir nustebinsime. Apie tai rašėme mūsų spaudoje ir dar daugiau galėtume parašyti. Tad padėdami lietuviams, ir patys galime laimėti už tokią nedidelę sumą sau ir savo tautai palankumą.

Šiame numery:

- Gali kitam padėti ir pats laimėti.
- Iz Vasyliūno koncertų ciklan įsijungus.
- Lietuvių istorijos draugijos dešimtmetis
- "Dabarties sutemose" pasivaikščiojus.
- Penktą kartą kun. Alg. Kezys sugrįžta pas lietuvius.
- Putinas "Sutrįšęs" popietėje.
- Lazdynų Pelėda.
- Vlodo šlajto eilėraščiai
- Jis liko gyvas dainoje.
- Kultūrinė kronika
- Nauji leidiniai
- Akademinių prosvaitės

Žibuntas Mikšys

Grafika

L. Galinis

„DABARTIES SUTEMOSE“ PASIVAIKŠČIOJUS

Naujas Br. Zumerio veikalas aktualia tema

K. SILINIS

Bronius Zumeris, **DABARTIES SUTEMOSE**. Žvilgsnis į mūsų laikotarpio žaidimą ir skaudulius. Marijonų vienuolijos premijuotas religinės minties veikalas. Knogos mecenatas prel. M. Urbanas, DuBois, Pa. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1967 m. Aplanką pieš P. Jurskus. Knyga 187 psl., kaina \$2.50, gaunama "Drauge".

Kaip volkiečių rašytojas ir kunigas Emil Fiedler XX amžiaus pirmoje pusėje savo raštuose pabrėžė reikalingą socialines ir dvasines problemas spręsti Evangelijos mokslu, taip šiuandien lietuvis, veiklus visuomenininkas, žurnalistas ir rašytojas Bronius Zumeris naujame savo veikle „Dabarties sutemose“ žvelgia į šiandieninio laikotarpio žaidimą ir skaudulius, nagrinėdamas plačią apimtį žmogaus gyvenimą ir jo veiksmų kryptį. Jis paličia ne tik dabarties gyvenimo krizes, bet ir užgriebia jų šaknis bei išdava, parodydamas, kur žmogus nueina, kai jis bando kurti gyvenimo istoriją be Dievo.

Perskačius naują Broniaus Zumerio veikalą „Dabarties sutemose“, premijuotą Marijonų vienuolijos (premljai skirti komisiją sudarė kun. prof. St. Yla, kun. J. Duoba, MIC, kun. A. Nockūnas, MIC), tenka paryškinti ir padaryti šias išvadas:

1. Jis mato bankrotuojančią ir žlungančią visą pseudokrikščioniškos civilizacijos sistemą. Krizė buvo galima iš anksto pramatyti dėl to, kad nekrikščioniškas elementas, kuris norėta be žalos įmaišyti į krikščioniškąjį cementą, turėjo vieną gražią dieną susprogdinti visą pastatą. Štai, mes prie sudužusios sienos pamatų. Nuo dužio — visuotinis apkurtimas, kuris trukdo darbą. Vienintelis išsigelbėjimas katalikams yra atgauti savo vaidmens samonę. Tikra katalikybė negali egzistuoti be apsimastymo, be maldos, nes autentiška katalikybė turi būti įleidusi savo šaknis į dvasinę, antgamtinę tikrovę.

2. Formuojasi naujas humanizmas. Klasikinis humanizmas siekė kurio nors gėrio abejotomis priemonėmis, — ieškojo laisvės be Dievo. Žmogiškosios esybės paslaptį jis ėmė antropologine prasme. Jei krikščionys vis labiau daro praktines išvadas iš **Išikūnijimo paslapties**, jei jie Dievui nori kūriniui gražinti jos pirmąją garbę ir Jame mato jos garbingumo prasmę, mes turėsim naują humanizmą, kuris geriau už senąjį išvaduos humaniškos tvarkos pagrindus ir gelmes.

Bet tai nebus pasiekta be kentėjimų. Naujasis humanizmas bus Kryžiaus humanizmas, nes **Išikūnijimas** yra iš esmės susijęs su **Atpirkimu**. Tad bendruomenė, kuri siekia išikūnijimo idealo, turi siekti ir Atpirkimo idealo, į kurį įeina kentėjimai; ji turi papildyti, kaip sako šv. Povilas, tai, ko trūksta Kristaus kentėjimams.

3. Dabartinė katalikybė situacijai pasaulyje didelę reikšmę turi mokslo pažanga, padariusi didelę įtaką žmonijos mities, galvojimo būdo pasikeitimui. Šių dienų minties situacijos pradžia siekia renesansą. Tada nežymiai prasidėjęs mokslinis sąjūdis kaskart plito ir augo. Pozityvus pažinimas, kuris Viduramžiais mažai tebuvo vertinamas, ėmė įgauti kaskart vis didesnę ir didesnę reikšmę. Dėl to daug problemų atsirado kitose atmosferoje ir kai kurie, pirmiau pripažinti sprendimai pasirodė per silpni ne dėl jų idėjų.

nio pagrindo silpnumo, bet dėl paties sprendimo būdo. Daugelis dalykų, kurie seniau buvo laikomi neabejotinai aksioma, šiandien jau laikomi hipoteze. Dėl to ne viskas, kas seniau buvo priimama be diskusijų, gali ir šiandien būti protavimo baze. Tai nereiškia, kad būtų sugriautos religinės tiesos. Tik, deja, jų skelbimas nepatenkina nerimotų, kuriems jos yra skiriamos. Iš čia mažiausias katalikybės tiesų veikimas protų, kurie iš jos atsitraukę. Tiesioginiu būdu tik mažas jų skaičius yra palieamas. Masės yra netiesioginėje priešingų katalikybei ideologijų įtakoje. Didelė viduramžių katalikybės jėga sudarė mokslinio pasaulio persunkimas religinėmis tiesomis. Liaudis religiniais klausimais domėjosi tada mažiau, negu šiandien. Tačiau stiprus argumentas jai buvo mokslo žmonių pavyzdys. Ji žinojo, kad jie sutinka su religiniais teiginiais. Dėl to liaudis tada nekėlė jokių abejonių. Šiandien yra kitaip.

4. Ko reikia, kad katalikai naujoje situacijoje būtų savo uždavinį aukštumoje? Kada mus traukia srovė, tai mes turime eiti greičiau už ją, jei norime būti savo krypties viešpatiai: laivas, kuris neplauktų greičiau už srovę, nieko nelaimėtų. Deja, katalikai per mažą padarė pastangų sveikatai pažangai. O katalikų veikimui šiandien perspektyvos yra geros. Technikos dėka turime milijonišką priemonių išaugimą, bet žmogaus gyvenimo tikslų aptemimą. Kultūros pažanga padėjo žmogui suprasti ir siekti tik dalinių tikslų. Aukščiau jų gali iškilti tik religinė mintis. Tokie būdu geresnis įsigilninimas į pačią kultūrinę tikrovę iškelia religinę problemą, ir katalikiška mintis turi plačią veikimo dirvą.

5. Tikslus, kurių žmonės gali siekti, tektų suvesti į tris rūšis. Žemesniame laipsnyje yra smagumai. Daugelio žmonių

būti mokslininkas ar menininkas, tai kiekvienas gali būti šventas. Tik religija siekia toliau žmogaus gyvenimo ir tik ji išsprendžia mirties problemą.

6. Katalikai privalo atlikti svarbią iniciatyvos pareigą: jie turi spręsti ir veikti. Katalikų kortojama nekatalikiška formulė: „Rūpinkimės savo mažais reikalais, Dievas savuosius padarys be mūsų“ atėmė iš katalikų vadovavimą laikiniams dalykams. Tam nelemtam pasyvumui turi būti padarytas galas: visiškai pastikėti Dievu, bet veikti, lyg kad viskas nuo mūsų priklausytų.

7. Pagaliau neturime pagrindo kalbėti apie krikščionybės bejėgiškumą, bet tik apie krikščioniją. Tai įrodo, kad krikščionybė, nepaisant visų klaidų ir visų puolimų iš oro, pasauliui teikia palaimą ir net šiais laikais džiaugiasi tam tikrais laimėjimais.

Baigus paryškinimus, tektų paklausti, kaip Bronius Zumeris pavyko atlikti užsibrėžtąjį uždavinį „Dabarties sutemose“, kurias aplankiniame viršelyje pavaizdavo P. Jurskus? Be išsiskutinėjimų tenka pritari rašytojui Aloyzo Barono įvardui, parašytam šiam B. Zumerio veikalui, kuris „bus mielas skaitomas ty, kurie bando kovoti su tuo, ką autorius vadina vidutiniškumu“ (9 psl.).

Rašytojas Bronius Zumeris davė lietuviškai visuomenei šaunų ir stilingą veikalą, žadinantį žmonių sąžines geresniam ir kūrybingesniam gyvenimui.

Ši premijuota knyga būtų buvusi dar patrauklesnė, jei būtų išvengta kai kurių rašybos

Chicago. 1967. Nuotrauka Algimanto Kežio. SJ Iš parodos „Atidaromos šiandien (gruodžio 16) 7 v. 30 min. vak. Jaunimo centre, Chicagoje.“

PENKTAJĄ KARTĄ KUN. A. KEZYS SUGRĮŽTA PAS LIETUVIUS

Šį šeštadienį, gruodžio 16 d., 7 v. 30 min. vak., kun. A. Kezys, SJ, penktąjį kartą sugrįžta į Januimo centrą, kur bus atidaryta jo foto darbų paroda. Kiek vienas kun. A. Kezys pasirodymas lietuviams yra mielas ir laukiamas, nes dail. Alg. Kurauskio žodžiais, praturtėjome tokia meninio jautrumo asmenybe, kuri ne tik praplėtė ir pagilino mūsų požiūrį į fotografiją, ne tik paskatino pažvelgti į vaizdines apraiškas „vidinėmis akimis“, bet taip pat išryškino ribą bei darną tarp amato ir meno, tarp technikos ir dvasios.

Kun. A. Kezys yra populiaris asmenybė; jis nepamainomas jaunimo mokytojas, kapelionas ir skautų dvasios vadas, penkerių knygų ar foto albumų autorius. Foto archyvo steigėjas ir vadovas, geras pamokslininkas, akordeonistas ir t. t. Jį puikiai pažįsta ir amerikiečiai, kuriems ne syki yra kalbėjęs televizijoje, rengęs foto parodas Chicago Meno institute ir kitose meno šventovėse. Jėzuitų

aukštesniųjų mokyklų leidiniai Amerikoje, skirti jose besimokančiam jaunimui, daugumoje būna papuošti kun. A. Kežio meniškėmis nuotraukomis. Kai lietuviams tenka susitikti su kun. Mark Link, SJ, žinomu televizijos kalbėtoju ir įvairių knygų bei leidinių autorium, mokytoju Janučiu Sv. Ignaco aukšt. mokykloje Chicagoje, jis visuomet paklaus, ar pažįstat jo draugą kun. Algį Kezį, kaip jis laikosi ir t. t.

Kun. A. Kezys yra asmenybė, savo vardu jau išplaukusi iš mūsų bendruomenės ribų ir jo, kaip foto menininko, talentas pripažintas aukštesiose kompetingose šios srities žinovų ir kritikų sferose. Bet su džiaugsmu reikia pabrėžti, kad kun. A. Kezys kiekvieną savo žingsnį ir platumas pradeda savojoje bendruomenėje, lietuviams pirmiausia suteikdamas progą pasidžiaugti nauju meniškų foto nuotraukų ciklu, kuris vėliau, nėra abejonės, nukeliamas ir į plačiausiai žinomas galerijas.

VI. Rmį.

LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS DEŠIMTMETIS

(Atkelta iš 1 psl.)

daugo 700 metų mirties sukaktuoms paminėti. Kiekvieno metinio LID susirinkimo proga, tradiciniai sausio mėn. pabaigoje, buvo rengiamos didesnio masto paskaitos. Greta viso to, draugijos valdybos nariai, valdybos posėdžiuose, kurie daromi kartą mėnesį, pasikeisdami skaitė paskaitas savo pasirinktomis temomis, pirmučiausia siekiant supažindinti klausytojus (nes paskaitose dalyvauja ne vien tik LID valdybos nariai) su kokia nauja, dar neskelbta medžiaga, liečiančia mūsų praeitį. Tokių paskaitų turėta apie 80. „Tautos Praeities“ išleista 6 knygos. Šiuo metu spausdinama 7-8 dviguba knyga, kuri turėsianti daugiau kaip 500 puslapių. Tame žurnale iki šiol rašė: kun. V. Bagdanavičius MIC, kun. dr. J. Bičiūnas, prof. M. Biržiška, J. Dainauskas, prof. St. Dirnimas, C. Grincevičius, prof. Z. Ivinskis, prof. J. Jakštas, kun. dr. P. Jatulis, J. K. Karys, prof. Ign. Končius, V. Ljulevičius, kun. dr. K. Matulaitis, MIC, kun. dr. J. Matusas, M. E. Nauburas, kun. P. Rabikauskas, dr. Al. Račkus, kun. dr. K. M. Reklaitis, dr. P. Reklaitis, dr. J. Remeika, inž. J. Rūgšis, dr. A. Rukša, A. Ružancovas, prof. R. Sealey, kun. dr. J. Vaišnora, M. J. C., kun. prof. St. Yla ir kiti. Draugijai nuo 1958 m. sausio mėn. be pertraukos pirmininkavo kun. dr. K. Matulaitis, MIC, kuris š.m. lapkričio mėn. savo vyresnybės buvo perkeltas į Londoną, o tuo pačiu draugijos valdyba neteko visa siela jos darbui pasišventusio pirmininko, gi „Tautos Praeitį“ jos stipriausio šulo — administratoriaus.

LID nori sutelkti lietuvius, besidomincius Lietuvos ir aplamai istorijos mokslu. Šitai turėdama prieš akis draugija: a) rūpinasi rinkti ir saugoti istorinę medžiagą, b) rūpinasi organizuoti istorinės medžiagos registraciją, c) rengia lietuvių tautos istorijos kursus; organizuoja istorines dienas — jų minėjimą — kongresus, susirinkimus; steigia pagalbinės istorijai studijuoti įstaigas, d) leidžia istorinius raštus, e) stengiasi sudaryti ir skirti stipendijas lietuvių tautos istorijai studijuoti.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kaadlen 10-12 val. ir 7-9 v. vak. šeštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telefon. WA1brook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti HU 8-2222

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kaadlen nuo 1 iki 8; trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2601 West 63rd Street
Kampas 63-606 ir California
Val. kaadlen nuo 6-8 val. vak.
Seštadienį 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal susitar.
Ofiso telefon. 476-4042
Rez. tel. WA1brook 5-3048

DR. G. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4 vakar. 7-9 antr., penktadienį 1-5, treči. ir šešt. tik susitarus.

DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradienis, penktadienis 2-3 v. r., šeštadienis 16-1 v. p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Aišku, kad LID skaitytų paskaitų ar „Tautos Praeitį“ paskelbtų rašinių mokslinis lygis nėra vienodas, bet visi LID narių ir valdybos užsimojimai rūsosi ir rūsosi su pasiryžimu siejantis Lietuvos istorijos klausimais pastangomis skleistu lietuviuose žinias apie Lietuvos praeitį, skelbti dokumentinę naują, dar niekur neskelbtą medžiagą, siekiant pirmučiausia nagrinėti tas mūsų istorijos problemas, kurių svarstymą krašte trukdo okupantai. Įsidėmetina, kad „Tautos Praeitį“ tėra vienintelis lietuvių pe-

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001

DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kaadlen 1-3 ir 6-8 val. vak.
Seštadienį 12-3 val. popiet.
Trečiadienis uždaryta

DR. JANINA JAKŠEVICIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. r. ir nuo 8 iki 8 v. v. Seštadienį nuo 1 iki 4 val.

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kaadlen nuo 8 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kaadlen nuo 1-4 p. p. ir 8 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kaadlen 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val. pirmad., antr., ketvirt. ir penktadienį, nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštadienį, 12-3 val. o trečiadienį uždaryta.

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kaadlen 1-3 val. ir 6-8 v. vak. Išskyrus trečiadienį.
Seštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., seštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. EE 7-1749
Rez. tel. 239-2911

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE1mlock 6-5545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIJONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5 — 8 val. antrad., ir penkt. 1 — 4 val. Pirminėje tik susitarus

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kaadlen 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštadienį 9 v. r. — 2 v. d. p.

DR. FRANK PLECKAS, OPT.
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. 9:00-12:30 ir 1:30-5:30
Kitom valandom susitarus.
Uždaryta antradienį ir trečiadienį.

riodinis leidinys, skirtas Lietuvos istorijai, nes tokiems klausimams nagrinėti okupantas Lietuvoje neleidžia turėti ne menkiausia periodinio leidinio — žurnalo. LID dešimtmečiui minėjimas gruodžio 17 d. 3 val. popiet Jaunimo centre, Chicagoje.

Advokatas pats supainios
Advokatas klientui:
— Prašau sūvo bylą man pasakoti aiškiai ir paprastai. Ją supainiosiu aš pats.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namu 925-7097
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Ave.
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktadienį, 8 v. r. iki 9 v. r. Treči. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninė
VAL.: pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 13 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštadienį, nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kaadlen. Trečiadienis uždaryta; šeštadienis nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLES IR PROSTATŲ CHIRURGIA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antradienį nuo 2-5 popiet ketvirtadienį nuo 6-8 vak.
Ofiso telefon. 776-2880
Rez. telefon. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIA
PRITAIKO AKINIUS
15592 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 897-3090
Namu tel. 859-1071
Virtual pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE1liance 5-4410
Rez. tel. G1ovehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. d. p. d. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penktadienį, 10-12 v. r., 2-8 val. vak. Šešt. 1-4 v. vak. Sekmd. ir trečiadienį — uždaryta.
Rez. tel. WA 5-5099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. P1rospect 8-1225
Ofiso val.: Pirm., antr., treči. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštadienį, 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligoninė tik susitarus
Val.: 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Treči. ir šeštadienį uždaryta

Telefonas — G1ovehill 8-2555.
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 v. r. ir 6 iki 8 v. vak. Seštadienis 1 iki 4 val. Trečiadienį uždaryta

DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 S. Albany Ave.
Val., pirm., antrad., ketv. 8-8 v. vak.; penkt. ir šeštadienį 2-4 popiet. Kitu laiku pagal susitarimą

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treči. ir šeštadienį pagal susitarimą.

DR. PETRAS ZLIOPA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val. pirmad., antradienį, penktadienį ir 6-8 v. r. ketvirt. 5-8 v. v. Seštadienį, 16-3 val.

Bronius Zumeris

idealas yra, kiek galima, patogensis ir malonesnis gyvenimas. Antrasis, aukštesnis, tikslas yra mokslas, menas. Jis kaip dvasingasis, turi savo vertę, lygiai kaip pirmasis turi savo naują, nes dvasiniam praui plisti yra reikalingas tam tikras patogumų minimumas. Tačiau meno ir mokslo neužtenka jau dėl to, kad jie prieinami negausiam žmonių kiekiiui. Jei nebūtų antgamtinio gyvenimo, tas tikslas pasilikty, paskališkai tariant, tam tikra „distrakcija“. Visą savo vertę jis įganna tik tada, kai savyje talpina pastangas tvarkyti ir vesti žmoniją į tikrąjį, antlaikinį tikslą.

Tai jau trečias tikslas, kurį nurodo krikščionybė. Jis yra laisvas nuo pirmųjų trūkumų jau dėl to, kad prieinamas visiems: religija kreipiasi į visus žmones. Jei ne kiekvienas gali

KATALIKŲ MOKYKLOS KAMERUNE

Laisvoje Kameruno respublikoje Afrikoje katalikų Bažnyčios įnašas krašto švietimo ir ugdymo kėlime yra vienas iš žymiausių. Katalikų išlaikomos pradžios mokyklose mokosi vienas trečdalis visų moksleivių t. y. 225.000, gi pusė krašto moksleivių lanko katalikų aukšt. mokyklas.

PUTINAS "ŠATRIJOS" POPIETĖJE

Buvusių jo studentų prisiminimai

Meno draugija "Šatrija" pradėjusi sekmadienį (67. XII. 10) "Draugo" patalpose, Chicagoje, surengė Putino minėjimą. Jį pradėjo dr. jos pirmininkė J. Svabaitė - Gylienė keliais mūsų didžiojo kūrėjo poezijos nuveikdama gausiai susirinkusią publiką prie nemaraus velionio.

Popietę pravedė ji pakvietė K. Bradūna, kuris pastebėjo, kad čia ne koks akademinis, o daugiau nuoširdžiai draugiškas, galima sakyti, kamerinis Putino minėjimas.

Pasakoja V. Ramonas

Simpoziumą pradėjo rašytojas V. Ramonas. Jis prisiminė, kaip "Vaire" kadaise užtiko Putino eilėraštį, kuris taip patiko, kad vėliau pirkdavo kiekvieną to žurnalo numerį, ieškodamas Putino eilėraščių. Ramonas, nuvykęs į Kauną studijuoti literatūrą, pirmą jį stojo į Humanitarinių mokslų fakultetą, bet čia neradęs, ko ieškojo, persikėlė į Teol. - filosofijos fakultetą, kur literatūros paskaitas skaitė Putinas, gilus, švelnus kaptas. Nesigallėjo dėl to vieno profesoriaus pakeitęs fakultetą.

Kartą buvo nagrinėjamas Sankt. Nėries eilėraščių rinkinys "Anks ti rytą". Stud. J. Grušas ją gerokai pakedeno. Autorė buvo netoli susigraudinimo. Čia atėjo į pagalbą Putinas, poetę paguosdamas ir padrasindamas.

Anot Ramono, geriausi Putino eilėraščiai parašyti 1924—1934 m.

Kalbėdamas apie Putino prozą, Ramonas pažymėjo, kad jis turėjo gerą pasisekimą dėl to, kad paėmė intriguojančią temą — iš kunigų gyvenimo. Gal tik ekspozicija pirmame tome per daug išstata. Antras tomas labai pavykęs. Trečias — blankesnis. Tik tas centrinis personažas Vasaris toks nevykęs lėpšelis, pats autorius jau vyriškesnis. Trečiame tome Auksė yra tokia šalta, galvojanti moteris, bet gi tokių moterų nėra... Moteris be silpnųjų neįdomi. "Altorių šešėliai" stipresni už vėliausią jo romaną "Sukilėlius".

Paskaitose Putinas sakydavo — kol mes neišmoksime sukurti

ti charakterių, tol neparašysime gerų veikalų. Dėl to, kalbėjo Ramonas, kai ėmiausi kurti "Dulkes raudonam saulėleidy", koncentravau į charakterį. Kai rašiau "Kryžius", prisiminiau Putino patarimą, kad būtų kompozicija ir charakteriai. Galiau pasakyti, jei ką aš išmokau, tai iš Putino. Panašiai — ir Grušas, ir Nėris, ir Grinius. Džiaušias mano mokytojas buvo Putinas, — kalbėjo Ramonas.

Kartą prof. Balčikonio studentai turėjo problemą: profesorius neprileido prie egzaminų. Studentams pasitarus su vadovybe, buvo sudaryta komisija, į kurią įėjo Putinas, Račkauškas, Balčikonis. Ramonui pavyko gauti trejetuką. Kiti studentai — neišlaikė, bet nuėję pas humanitarus, ten gavo po penketuką. Balčikonis įtaėjo ministeriui, kad gavę trejetuką negalėtų dėstyti gimnazijoje. Putinas užtarė, ir sėkmingai — "trejetukininkas" Ramonas galėjo dėstyti.

Apie Putiną ir "Šatrijos" pradžią

A. Skrupskelienė, taip pat buvusi Putino studentė, jam grįžus iš Vakarų Europos, pasakojo savo atsiminimus. Jai buvo įdomu klausyti Vaižganto paskaitų. Jis duodavo nemažai faktų, bet mažai ugė literatūrinį skonį. Kitoks Putinas. Kartą buvo nagrinėjama Lazdynų Pelėdos "Klaida". Putinas atkreipė dėmesį, kad du jauni miestiečiai buvo atvažduoti kaip visiškai neigiami tipai. Putinas įsakmiai pažymėjo, kad autorė rašė su turėtu iš anksto priešišku nusstatymu prieš miestiečius, nieko gero juose neradama. Putinas priminė, kad tikras literatūros kelias yra vaizduoti tikrą žmogų, su jo geromis pusėmis ir negiamybėmis. Putino literatūros seminaruose daug pagyrimų gaudavo J. Ambrazevičius.

Prisimindama "Šatrijos" dr. jos pradžią, Skrupskelienė pasakojo, kad pradžioje pokalbiams rinkdavosi aplamai studentai, literatūros mėgėliai. Atei davu Putinas, Eretas, Šalkauskis. Putinas buvo gana tylus.

Jaunieji šatrijiečiai studentai, atlikę meninę programą V. Mykoliaičiui - Putinui minėjime. Iš kairės į dešinę: Jurgis Bradūnas, Vakarė Aistytė ir Elena Bradūnaitė, skaito Rimas Zaiskas.

Bet jis mėgdavo muzikinius tu susitikimų numerius, prašydavo paskambinti, padainuoti.

Po eilės tokių susitikimų imta galvoti, kaip tam būreliui pasivadinti. Vienas ekscentriškas studentas siūlė Draugija Kažkas. Priminė, kad vienas vokiečių būrelis buvo pasivadinęs "Durch". Putinas prabilo, kad tai kas kita — reiškia jų norą prasiveržti, o tas "kažkas" — niekuo neimponuoja.

Po ilgesnių svarstymų, išrinktas pavadinimas — Šatrija. Pirmieji šatrijokai buvo Petrušaitis (pirm.), Skrupskelis (vicepirm.), Grušas, S. Nėris, Kvedaraitė, Keliuotis.

Putinas Vilniuje

Tolimesnę simpoziumo eigą

Kupinas jaunimo ir senimo "Draugo" redakcijos patalpų salė šatrijiečių kultūrinėje popietėje, skirtoje V. Mykoliaičiui - Putinui.

Putinas mėgo muziką. Kai jis buvo Vilniuje priverstas parduoti pianiną, nes reikėjo pinigų kambarių kurui, tą įvykį poetas skaudžiai pergyveno.

Nors privačiuose pobūviuose Putinas ir pašokdavo, bet šiaip studentai jo varžėsi. Laisviau pasijusdavo jam išėjus.

Graudu buvo matyti Putiną vokiečių okupacijos metais bestovintį eilėse prie maisto krautuvių Vilniuje. Studentai bandydavo Putiną išprovokuoti, kad jis ką nors savo paskaitytų. To jis nemėgdavo. Kartą Vilkolankio salėje Kaune, prisimena Ramonas, Putinas buvo įprašytas. Paskaitė savo "Vergą", bet taip neimponuojančiai, kad toks Tysl'ava su daug menkesniais kūriniams laimėjo kur kas daugiau susidomėjimo.

Literatūrinės popietės Vilniuje

K. Bradūnas pasakojo, kad jis pats, pirma klausęs Ambrazevičiaus literatūros paskaitų, vėliau perėjęs į Vilnių klausyti Putino paskaitų, rado tą patį literatūros dėstymo metodą. Matyt, savąjį Ambrazevičiaus bus paveldėjęs iš Putino.

Vilniuje, bolševikų okupacijos metu, dėstydamas literatūrą, Putinas laikėsi visai nuošaliai nuo bet kokios politikos. Okupacijos meta's viešai universitete neveikė jokios studentų organizacijos, bet Putino globoje buvo organizuojamas literatūros popietės. Studentai tada dar pilnai nesuvokė pavojaus ir gana dažnai per drąsiai, rizikingai tose popietėse nukalbėdavo. Kartą Putinas pasiūkė tų popiečių seniūną K. Bradūną ir priminė, kad komunistuojantis studentas Lifšicas teiraujasi, kas popietėje skaitė, ką skaitė, kur tu studentų tėviškės ir t. t. Putinas patarė tada būti šaltesniems, tuščiai nerizikuoti savo galvomis.

Buvo mažytis būrelis 12—13 studentų, kurie privačiai vokiečių okupacijos metais rinkdavosi pas Putiną svarstyti literatūros klausimų. Kiti studentai šiuos vadindavo "vakariečiais", nes čia būdavo daugiau dešinesni. Kita, mažesnė, grupė rinkdavosi panašiai pas Krėvę. Šitame sąraume keliolikos studentų rately kartais ir Putinas naskaitydavo naujausių savo eilėraščių, smerkiančių bet kokius žmogaus pavergėjus. Tokius eilėraščius jis ištraukdavo iš slap-

Uldas Šlaitas

KRIKŠČIONIŠKAS FATALIZMAS

Esu krikščioniškas fatalistas: visus savo rūpesčius ir visus savo širdies troškimus aš sudėjau į Tavo rankas: Tėbūnie Tavo valia, bet ne mano. Ilgus metus aš gyvenau pagal savo širdies troškimus ir pagal savo valią.

Ir buvau baisiai nusigyvenęs: buvau nupulęs žemiau už vandens gedulingą žolę. Šiandieną atsiitaku savo valios. Tėbūnie Tavo valia, bet ne mano. Tik širdy pasiliku slaptą laimės troškimą. Nes Tu liepei ieškoti Dangaus Karalystės ir jos teisybės. Gi visa kita bus mums pridėta be mūsų prašymo. Aš kalbu paradokais. Nes mano nuosavo, mano asmeniškų įsitikinimų, krikščioniškas fatalizmas neturi nieko bendro su liūdesiu. Ir tik dėl to, kad parankesnio arba labiau išieskoto žodžio nemokėjau surasti, aš griebiaus fatalizmo, nes fatalizmas, toks, kokį aš suprantu, nėra tolygus rankų nuleidimui į žemę, nes jisai reiškia vieną ir baisiai didelę viso gyvenimo kovą su pačiu savimi dėl širdies nuolankumo.

dėl širdies apvalumo, dėl jos skautumo ir dėl gražesnio gyvenimo.

APIE DANTĮ IR APIE PELYTĘ

Pelyte, pelyte! Še tau seną dantį, atnešk man naują dantį. Ir pelytė atnešdavo naują ir baltą dantį. Gi šiandieną, dantiui iškritus, jau pelytė daugiau naujo dančio man nebeatneša, ir iš to aš žinau, kad esu pakeliui į senatvę. Pelyte, pelyte! Bet pelytė daugiau nė iš tolo nepasirodo.

KAIP TYČIA

Lyjant, kiekvienas Londono stogas yra sulytas panašiai kaip ir mano, užsieniečio, gyvenimas. Ir ne tai, kad gyvenimas mano būtų sulytas, tik kad šiaip sau baisiai baisiai šiandieną be ūpo. Lyja, lyja, ir vis, kaip tyčia, virš mano stogo. Vis, kaip tyčia, virš mano seno Londono stogo.

LAZDYNŲ PELĖDA

Asmeniškų atsiminimų ir aplinkos vaizdų pynė, šimtmetį nuo rašytojos gimtadienio minint.

M. KRUPAVIČIUS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio) Lazdynų Pelėda apleido Vilnių 1918 metų psibaigoje. 1919 m. pradžioje lenkai užėmė Vilnių, ir man su visomis Lietuvos valstybinėmis įstaigomis teko jį apleisti. Apsigyvenau Kaune. Jei Pelėda ten būtų gyvensi, tikrai su ja būtų susitikę. Bet aš su ja susitikau tik 1922 ar 1923 metais Kaune. Ji tada buvo atvykusi iš Paragų.

gili patriotė. Nepriklausomą Lietuvą ji norėjo matyti be jokių šešėlių. O tokių šešėlių buvo, ypač nepriklausomybės pradžioje. Didžiųjų karų nuolatinė palydovė — žmonių demoralizacija. Negreit ji duodasi pasalinama. Ji neaplenkė ir Lietuvos. Dėl to Pelėda, atvykdamą į Kauną, turėjo reikalų ne tik žemės ūkio ministerijoje, bet ir kitose — Vidaus reikalų, Teisingumo ir gal

S. Rozinas Lazdynų Pelėdos apsakymo "Motulė paviljoje" iliustracija.

kitose. Ji vaizdavosi ministerį visagaliniu valdovu savo srityje, kuris vienu piršto pajudinti ar parašyti raštelį galis visa sutvarkyti pagal jos norą. Jos atsivežamuose klausimuose buvo lengvai išsprendžiamų ir pataisytių dalykų, bet buvo ir tokių, kurių nieks išspręsti pagal jos norą negalėjo. Lankydama įstaigas, Pelėda moterišku papročiu norėdavo pasigražinti. Nekomplikiuotas buvo jos tas pasigražinimas. Kosmetikos priemonės buvo nesudėtingos ir lengvai prieinamos. Nuėjusi į virtuvę ir gavusi iš šeimininkės pikliavotų miltų, pasigražindavo savo senus veidus. Tai buvo jos pudra. Pasisiūliu jai nupirkti pudros. Atsisakė. Per visą savo amžių vartojusi tik tą naminių pudrą — miltus.

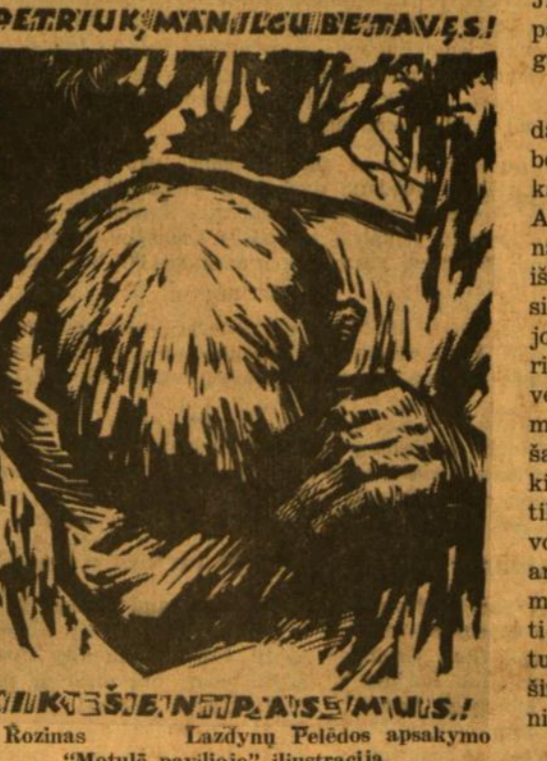
Kelis kartus, važinėdamas po Lietuvą su reikalais, jei buvo pakeliui, kaip esu minėjęs, užsukdavau į Paragius. Pelėdą ten rasdavau tokią, kokia ji rodydavosi Kaune: žemaitė kaimietė. Dvarininkės bajorės nė šešelio nebėliko. Man atvažiavus, jos tėvas pašaukė ją priimti svečio. Atėjo iš daržų basa, vienmarškinė, sušilus. Pasipasakojo, jog rėvėjusi daržus, apliubusi kiaulalaites ir karvutę. Gyvulių laikė tiek, kiek reikalinga nedeidei šeimai. Kaip naudodavo kitas dvaro ar folvarko (kaip vietiniai žmonės vadindavo) galimybes, nei aš klausiau, nei ji pati niekad nepasišovė pasakoti. Nors savo gyvenimą neklausama liūbėdavo (žemaitiškai tariant) dėstyti plačiai ir vaizdingai.

Lazdynų Pelėda apie save

Štai ką ji man papasakojo apie savo gyvenimą per visus susitikimus Vilniuje 1918 m., Kaune ir Paragiuose. Augusti pačiam pozityvizmo išbujojime. Jis ypač buvo apsedęs dvarus ir lietuviškąją su mažomis išimtimis inteligentią. Jos šeima religijai nebuvo priešiška, bet nerodžiusi jai ir didelio prisirišimo. Ji buvo si katalikiška, bet stovėjusi tolokai nuo bažnyčios. Trumpai tariant, katalikybėi buvusi abejinga. Išėjus į pasaulį duonos pelyntis, išskyrus Vievį, dažniausiai tekdavo gyventi ir

dirbti su žmonėmis, priešiskai nusistatiusiais katalikybėi ir prieš ją kovojusiais. Jų įtakai ir ji pasidavusi. Vieni ir kiti kalba apie Povilą Višinskį, kuris ją paragines rašyti ir antireligiškai nuteikęs. Pelėda daug man pavaržijį savo pasakojimuose minėjo, bet apie Povilą Višinskį nė puse lūpų neprasižiojo. Iš to peršasi išvada: ar jis jos gyvenime nevaidino jokio vaidmens, ar jis jai buvo nemielas, kad net prisiminti nenorėjo. Jos antireligiškumas prasimušdavo ir jos pirmuose raštuose.

1918 m. Vilniuje aš ją radau jau tikinčią ir praktikuojančią katalikę. Kas ją grąžino Bažnyčiai? Ji pati man apie tai nekalbėjo. Lietuvių Enciklopedija spėja, kad ją paveikė kunigai Tumas-Vaižgantas, Dogelis ir Krupavičius. Kokie jos santykiai buvo su Tumu ir Dogeliu, nežinau. Ji apie tai nieko nepasakojo. Bet prie jos atkatalikėjimo pir-

S. Rozinas Lazdynų Pelėdos apsakymo "Motulė paviljoje" iliustracija.

što neprikiašu. Kaip esu minėjęs, Vilniuje 1918 m. ją radau jau uolią ir praktikuojančią katalikę. Pirmame susitikime ji man pasakojo apie savo sunkią ligą ir baimę, kad reikšią mirti be kunigo. Ji jau tada su Dievu gyveno geruoju. Aušros Vartai buvo jos paguoda. Kada jėgos leisdavo, ji lankėsi prie Sv. Mergelės altoriaus ir ten rasdavusi paguodos ir dvasinės stiprybės. Prie jos lovos kabėjo Aušros Vartų švč. Mergelės paveikslėlis. Ne visus kunigus ji idealizavo. Jų tarpe ji rasdavo gerųjų ir blogųjų. Bet kunigo gerumo ir blogumo mastas jai nebuvo kunigystė, kunigo asmuo. Kunigas jai buvo blogas ne vien dėl to, kad jis buvo kunigas, kaip pozityvistams, socialistams ir kitiems religijos priešams. Tą jos blogumo mastą galima buvo taikyti taipgi ir visų kitų profesijų ir pasaulimų žmonėms: gydytojams, teisininkams, rašytojams ir kitiems. Atvirkščiai, kunigą, kaip kunigą, ji gerbė. Ji man išvardijo visą eilę kunigų, kurie ją paremdavo savo aukomis, kai ją sunkūs vargai prislėgdavo...

Rašyti ji mėgino dar jauna mergaitė būdama. Rašė tada lenkiškai, nes lietuvių kalbos dar nemokėjo. Mėgino eiliuoti ir apyskaites regzti. Bet tai buvęs vaiko darbas. Apie plunksną ji dažnai galvodavusi. Vienas įkyrių troškimų buvo — savo raštais išieiti viešumon, į spaudą, savo mintimis ir siekiamais užkrėsti skaitančią visuomenę. Tas jos noras buvęs vienintelis žadintojas, kuris vertė ją savo norus ir troškimus igyvendinti. Nei P. Višinskio, nei ko kito ji neminėjo. Iš jos pasakojimų atrodo, kad pašaliniai žmonės šiame klausime nevaidinge jokio vaidmens. Pagaliau ryžosi žingsnį žengti, tik būdama subrendusia moterimi. Tai buvo 1896 m., rašytojai esant apie 30 metų amžiaus. Spauda tada dar buvo draudžiama. Tad ji savo rašinius pradėjo siuntinėti į Mažąją Lietuvą, kur buvo leidžiama lietuviškoji spauda. Ten tilpo jos pirmieji rašiniai. Ten jie pasirodė ir atskirais leidiniais. Spaudą atgavus, savo kūrinius Lazdynų (Nukelta į 4 psl.)

LAZDYNŲ PELĖDA

(Atkelta iš 3 psl.)

ny Pelėda talpindavo įvairuose laikraščiuose ir žurnaluose ar leisdavo atskirais leidiniais. Neprisimenu kuriais metais, buvo sutarusi su Kauno Spaudos fondu išleisti visus jos raštus. Džiaugėsi, jog sulauksianti visų savo raštų viename rinkinyje ir kad gausianti honoraro, kuris jai palengvins gyvenimą. Bet po kiek laiko iš jos sužinojau, kad Spaudos fondas savo sutartą žodžio neįstėjęs ir jai to honoraro ar visai neišmokėjęs, ar išmokėjęs tik mažą dalį. Vargšei Pelėdai ir čia nepasisekė, kaip nesisekė visame jos gyvenime.

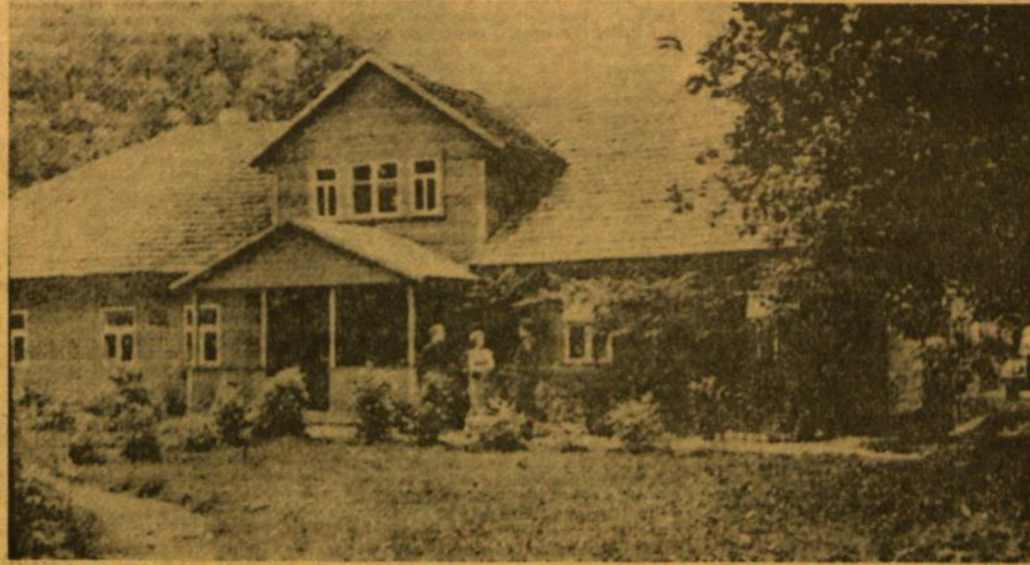
Lazdynų Pelėda buvo dvarams ir jų valdovams botagas. Pliekė juos nesigalėdama. Dvarų ir dvarininkų gyvenimą pažinojo gerai. Žinojo gerai ir jų padarytas ir daromas skriaudas Lietuvai ir lietuviams kaimiečiams. Kur ji tų žinių gavo? Tik ne iš savo tėvo dvaro. Paragiai niekam nei socialinio teisingumo srityje, nei tautinėje skriaudos nepadarė.

Vienu kuo Lazdynų Pelėda galėjo skustis savo gimtuoju dvaru, tai kad jis neparengė jaunosios kartos praktiškam gyvenimui. Tai dažnai man pati rašytoja kartojau. Tačiau ir čia nekaltino savo tėvų, bet lenkiškai-poniškas tradicijas, kurias atnešė Lietuvos dvarams, jos tėvo žodžiais tariant, Liublinas. Tas tradicijas ne kartą ji ir savo rašiniuose smerkė. Jaunoji Ivanauskų karta, abi Pelėdos — Sofija ir Marija, toms tradicijoms savo Paragių duris uždarė aklinai. Kaimo žmonės Paragių "panelių" nesivaržė, nes jos nieku nesiskyrė nuo jų pačių nei kalba nei apranga, nei elgsena, nei, pagaliau, vargtu vargu. Kaimas gerai žinojo darytas jiems dvarų skriaudas. Jos buvo perduodamos kartų kartoms. Lazdynų Pelėda, artimai bendraudama su kaimu, nuolat girdėjo tuos nusiskundimus dvarais ir dvarininkais. Kai tik buvo pašelbtas caro Aleksandro Antrojo manifestas apie baudžiavos panaikinimą ir palikimą baudžiaininkams žemių, kurias jie valdė baudžiavos metu, daugelis dvarininkų žemdirbius, turėjusius geresnes žemes, iškėlė į įvairius brūžynus, į dvarų nenaudojamas žemes, kaip patys žmonės sakė, į ten, kur velniai vaikus perėjo. Steigiamasis Seimas tai žinojo, bet to klausimo nespėdė, nes jis buvo per painus ir beveik neįmanomas išspręsti. Žemės reformos įstatymu buvo grąžinamos žemės tų, kurie 1863 m. sukilimo metu buvo ištremiti į Rusiją, o jų žemė atiduota atvežtiems iš Rusijos rusams, jei tos žemės nebuvo perėjusios į trečiąsias rankas.

Pasikelbus Lietuvos nepriklausomybę ir išsikrausčius vokiečiams, nuskriaustieji iš velnių peryklų, pasijutę krašto šeimininkais, pradėjo patys jiems kadaise padarytą skriaudą atitaisinėti. Tokių atsitikimų buvo eilė. Kur buvo išmintinga ir taktinga administracija, tuos incidentus taikiai būdavo išsprendė. Bet buvo ir vienas liūdnas įvykis, kuris nuskambėjo po visą Lietuvą.

Raseinių apskr. Raudonės vals. trys kaimai — Kaniūkai, Vensloviškiai ir Pupkaimis priklausė prie tų kaimų, iš kurių dvarininkai buvo dalį žemių atėmę. Valstiečiai kreipėsi į Žemės ūkio ministerį, prašydami tas žemes jiems grąžinti. Ministeris atsakė, kad reikia palaukti žemės reformos įstatymo, kuris nustatys dvarų žemės dalinimo tvarką. Dvarų buvo leidžiami gandai, kad no rimų žemių kaimiečiai negausią. Dvaro kumečiai savo ruožtu kaimiečius baugino, kad visos dvarų žemės turėsiančios tik jiems (kumečiams) atitekti. Tad kaimiečiai, bijodami, kad neprarastų turėtų žemių, pradėjo jas patys atžymėti kapčiais. Dvaras, tai sužinojęs, kreipėsi į Raseinių apskrities viršininką, pranešdamas, kad tuose kaimuose kilusios riaušės. Apskrities viršininkas, nepatikrinęs gautos žinios, paprasė komendantą Stencelį nuvykti į vietą ir reikalą sutvarkyti. Su komendantu kartu pasuntė ir policijos (tada milicijos) vadą Miklių su policijos būriu. Tas ginkluotas būrys, atvykęs į nusikalto vietą, su tariamais nusikalto pradžioje elgtis negeriaiu už caro kazokų baudžiaininkų būrį. Pradėjo tų kaimų žmones mušti kančiais ir daužyti šautuvais. Tuo būdu "numalšinę revoliuciją", patenkinti grįžo namo. Nukentėję nuo tokio klausimo išsprendimo, rankų nenuleido ir atvyko pas mane su skundu. Tai buvo, tik susirinkus Steigiamajam Seimui. Antrajame jo posėdyje 1920 m. gegužės m. 17 d. tą įvykį referavau Seimui. Seimas skubos keliu išrinko tam reikalui ištirti komisiją, kuriai buvo pavesta ir visus skundus tirti. Seimo šeštajame posėdyje geg. 22 d. komisijos pirmininkas Ralys jau pranešė Seimui tyrimo rezultatus, kuriuos čia labai trumpai aptasakojau. Seimas nutarė bylą perduoti valstybės gynėjui. Teismo sprendimo neprisimenu. Žinau tik, kad Stencelis išnyko iš viešumos akiračo. Smetonos-Voldemaro režime jis vėl pasirodė, kaip Vidaus reikalų viceministeris. Diktatoriai tokias "kietas rankas" vertina. Savų tikslų siekiant, jie pravartūs.

Placioji apylinkė sužinojusi, kad Paragių "panelė" nuvyksta į Kauną pas ministerius ir jai pavyksta per juos atitaisyti daromas vietos žmonėms administracijos skriaudas, Lazdynų Pelėdos kaimbarys kasdien sulaukdavo svečių su įvairiais nusiskundimais ir prašymais jiems padėti. Ji niekam neatsakė. Daugiausia buvo prašymų žemei gauti iš dvarų ir grąžinti kadaise atimtas iš kaimiečių žemes. Nelengva buvo įtikinti Pelėdą, kad turimų žemės fonde žemių neužteks nei pusės aprūpinti tų, kurie pagal žemės reformos įstatymą turi teisės jos gauti ir kad Žemės ūkio ministerija teisėtai paskirtos žemės neatima. Atima tik tais atvejais, jei ji vietos žemės reformos komisijai paskirta neturintiems teisės jos gauti. Lygiai taip pat jai reikėjo iš pagrindų išaiškinti ir klausimą dėl baudžiavos metu dvarininkų atimtųjų iš baudžiaininkų žemių. Bet Lazdynų Pelėda iš Kauno niekad tušiomis negrįždavo pas savo globojamuosius. Ji vis jiems parveždavo iš Kauno tokių ar kitokių lauktuvių. Jei ne visi jos gi-

Paragių dvaro gyvenamasis namas, kuriame gimė ir gyveno Lazdynų Pelėda. Nuotrauka A. Dilio

namieji kaimiečiai — klientai sulaukdavo savo prašymų patenkinimo, tai bent dalis iš jos išvykdavo ne tušiomis.

Pelėda iš savo globojamųjų neėmė jokio atlyginimo, net už kelionę į Kauną ir atgal. Iš kurios stoties Lazdynų Pelėda vykdavo traukiniu, nežinau. Kelias buvo netrumpas, tad ir nepigus. Jeigu vykdavo iš Papilės, tai iš Paragių į Papilės stotį buvo apie 10 km. Ir žiemos metu rašytoja Kaunan atvykdavo visada skurdžiai ir lengvai apsirengusi. Nepavykdavo niekad jai įpiršti nors bent kiek šiltesnio palto. Tad čia teko imtis net apgaulės. Vieną kartą, kai ji buvo apsisitūsi pas mane ir gana anksti sutvarkiusi savo reikalus sugrįžo, pasakiau šeimininkei, kad ji, nepastebimai paėmusi jos paltą, nupirkty naują, kailiuku pamuštą, šiltą, bet ne ponišką, kad tiktų jos kaimietiškam skoniui. Taip ir padarė. Viskas pavyko gerai. Iš ryto liepiau šeimininkei pranykti iš namų ir sugrįžti, tik Pelėdai išvažiauvus. Atėjus išvykimo valandai, kilo tragedija. Dingo jos paltas. Abudu ieškojom. Abudu pykom. Bet išsiaiškinti nesugebėjom, kas atsitiko su jos senu paltu. Pažadėjau sugrįžus šeimininkei jos pasiklausti. Ir jei atsirastų senasis, jai paštu pasiūsti. Tik tuo būdu pavyko ją įkalbėti apsilikti naujuoju paltu. Bet išsiskyrėm ne visai prieteliškai, be šilumos ir be ilgesnių atsiveikinių. Po kurio laiko gavau iš jos trumpą laišką, kuriame dėkojo už paskolintą tikrai šiltą paltą. Ji prisipažino, kad, vykdamą į Kauną, maniusi, jog mirtinai sušalsianti.

Tai buvo bene paskutinis mano su Lazdynų Pelėda pasimatymas. Metų nebepeameu. Pelėda buvo jau visai susenusi. Veidas raukšlų išvargotas. Sudžiūvus, tikras žagarelis, bet gyva ir judri kaip buvusi. Aš įtariau ją sergant. Bet ji gynėsi. Apie jos mirtį sužinojau tik iš spaudos. Tad neteko tos mielos, brangios, vertingos, gilios lietuviškos patriotės ir žymios rašytojos, amžinos kentėtos, vargo pelės laidotuvsė dalyvauti. Tik vėliau teko sužinoti, kad ji mirė džiava, mirė Paragiuose 1926.III.15.

Lazdynų Pelėdos kūrybą Putinas taip įvertino: "Apskritai, nors įvairių dalyvių, personazų Lazdynų Pelėdos raštuose randa-

me apšiai, ir autorė sugeba gyvai juos vaizduoti, tačiau jos dėmesys nukreiptas daugiau į įvykius bei jų prasmę, negu į žmogaus vidų. Dėl to jos apysakų fabula yra gana turtinga". Čia pat Putinas nurodo ir jos kūrybos neigiamą pusę. Pirmiausia iškelia jos kūrybos kompozicinius trūkumus. Toks rimtas kritikas, kaip Putinas, gal ir teisingas ir pagrįstas jos kūrybai padarė priekaištus. Bet kritikų ir skaitytojų nuomonės ne visuomet sutinka ir dažnai labai išsiskiria. Pelėdos raštus ano meto lietuviai, ypač jaunieji, noriai skaitydavo ir gaudyte juos gaudė.

Lenkai turėjo gerai mums žinomą rašytoją Kraševskį. Jis buvo gal tarp viso pasaulio rašytojų gausingiausias savo kūrinių. Prirašė apie 300 knygų. Kritikai jam taip pat nemaža priekaištų darė. Pirmoje vietoje kėlė jo knygoms kompozicinių trūkumų priekaištą. Bet jis skaitytojų buvo labai mėgiamas. Lenkų pripažįstama, kad Kraševskis išmokęs lenkus skaityti knygas. Ir šiuo metu lenkų labiausiai skaitomos yra tos pačios knygos.

Mes Kraševskio neturėjome. Tą patį Kraševskio vaidmenį Lietuvoje suvaidino trys moterys: Lazdynų Pelėda, Satrijos Ragana ir Zemaitė.

Didžiųjų moterų trijulė
Lazdynų Pelėda ir Zemaitė buvo bemokslės. Jokių gimnazijų nei universitetų nebuvo mačiusios. Išimty sudarė tik Satrijos Ragana. Ji lankė gimnaziją. Kurį laiką studijavo užsienio universitete. Buvo pirmos lietuviškosios mergaičių progimnazijos Marijampolėje direktorė. Gavo garbės doktoratą iš Teologijos-Filosofijos fakulteto. Jai neteko ir to vargo kieto patirti, kokį patyrė Pelėda ir Zemaitė.

Satrijos Ragana-M. Pečkauskaitė iš jaunų dienų buvo auklėjama katalikiškai ir visą laiką reikėsi savo darbais kaip katalikė. Lazdynų Pelėda-Sofija Ivanauskaitė buvo išauklėta indiferente religijos atžvilgyje. Vėliau tapo anais laikais madingo pozityvizmo išpažintoja ir skleidėja. Pirmieji jos kūriniai dvelkė pozityvizmo dvasia. Ji priklausė kairiųjų rašytojų grupei. Jos "Klai-

da" buvo gal pirmas kūriny, kuriuo nuo kairiųjų nusigrėžė. Kairieji kritikai dėl to ją kietai kritikavo. Kai kas mano, kad Pelėda nusisuko nuo kairiųjų dėl to, kad dėl 1905 m. revoliucijos ji nustojo neblogo darbo. Bet taip gali manyti tik tie, kurie nepažinojo Lazdynų Pelėdos būdo. Atkatalikėjimo ar sukatalikėjimo vyksmas joje prasidėjo dar prieš "Klaidos" rašymą. Jis bren-do anksčiau, iš lėto, ji pati negalėjo pasakyti, kada ir dėl ko tas sukatalikėjimas prasidėjo. Tapusi katalike, ja išliko ligi mirties.

Zemaitė-Beniusevičiūtė-Zimantienė buvo socialistė. Savo raštuose ji dažnokai užkabindavo kunigus. Savo novelė "Nelaimė" ji taip smarkiai juodino kunigus, kad net mūsų kalbininkas Jonas Jablonskis, kuriam niekas negalės prikišti klerikalizmo, šoko kunigus ginti. Ji išliko socializmui ištikima ligi mirties. Palaidota Marijampolės kapuose be bažnytinių apeigų. Kritika Zemaitėi palanki. Jų teigimu Zemaitė būvusi geriausia draudžiamųjų laikų rašytoja.

Zemaitė iš visų trijų čia minimų rašytojų seniausia amžiumi. Gimė 1845 m., mirė 1921 m. Jos pirmas kūriny pasirodė 1894 m. Tad pradėjo rašyti turėdama apie 50m. amžiaus.

Lazdynų Pelėda gimė 1867 m., mirė 1926. Pradėjo rašyti 1896m., sulaukusi 27 m. amžiaus.

Satrijos Ragana gimė 1878m., mirė 1930. Pradėjo rašyti 1895m. turėdama tik 17 m. amžiaus. Ji iš trijų čia minimų rašytojų jauniausia amžiumi pradėjo mėginti savo lietuviškąją plunksną, Tiesa, Lazdynų Pelėda dar jaunesnio amžiaus pradėjo rašinėti, kaip esu minėjęs, ir apysakaites ir eilėraščius, bet lenkų kalba. Šie jos rašinėliai pasaulio šviesos neišvydo ir pas pačią autorę neišliko.

Nors visos trys rašytojos buvo dvarininkaitės, bajorės, lenkiškoje dvasioje auklėtos, net jaunystėje nemokėjusios lietuvių kalbos, tačiau tapusios karštos lietuviškos patriotės ir kovojusios už lietuvių ir lietuvių kultūros teises Lietuvoje, tačiau jų pažiūrų ir dvarininkus ponus jų raštuose buvo skirtingas.

Satrijos Ragana nuoširdi lietuvė, lietuviškosios liaudies simpatikė ir jos gerbėja, bet jai buvo miela ir mūsų bajorijos kultūra ir jos tradicijos. Ji niekur apie tai nepasakė blogo žodžio, nelietė antagonizmo tarp dvaro ir kaimo. Ji mėgino pristatyti dvarą, kaip lietuviškos kultūros centrą. Tiesa, ji to troško, toks dvaras buvo jos vaizduotės sukurtas, bet ne faktais paremtas.

Tiesa, ir caro okupacijos metu buvo atlievėjusių dvarininkų. Nepriklausomybės laikais jų atsirado daugiau. Bet tai buvo pavieniai ir ne dažni atsitikimai. Čia reikia pabrėžti, kad Satrijos Raganos pažiūra į bajoriją, nė kiek nepažeidė jos lietuviškos ir lietuviškų interesų. Nieks jai nedarė prolenkiško ar pro dvarinikiško priekaišto. Jei kas ir darytų, darytų be mažiausio pagrindo. Satrijos Raganos siela ir veiksmai buvo skaisčiai lietuviški.

(Bus daugiau)

MOVING
perkrausto baldus iš arti ir toli
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai! Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirkant ir kartvintad. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. Prospect 6-8998

MOVING
Apraustas perkraustymas įvairių atstumu
A. VILIMAS
823 WEST 34th PLACE
Telef. — Frontier 6-1882

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
80 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ
CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6 - 7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ viena tarp žemesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokojo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų Chicago. Taupymo Bendrovė stengiasi būti kaip finansinškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtume pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago's Taupymo ir Skolinimo Bendrovę išaugusią į virš \$84.000.000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesatė aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlimus išpuoštą pirmą įstaigos aukštą. Laimės Saitinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdaringoms įstaigoms apie \$1.200.00. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų su-

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSU PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bond
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meeting
11. (Free Coffee)
12. Cash checks and pay all family bills with our special money

4³/₄% METAMS
VISUOSE TAUPYMO SKYRIUOSE

Federalinės vyriausybės apraudoos įstaigoje visos taupymo sąskaitos apraustos iki

strikimams. Susirinkusiems veitui jame telkiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštą dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikus tėvus pradėti taupyti vaikiui mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupomi mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5 1/4%. Šiandien mokalas kainuoja nuo \$6.000 iki \$12.000 ir

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesimais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutaupysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereičia sumaišyti su dabar garsinamu Certificate' taupymo skyriumi).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime
JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M.— 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M.— 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M.— 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M.— 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M.— 12:30 P.M.

JIS LIKO GYVAS DAINOJE

Poetas Pranas Lembergas mirė Los Angeles
1967 m. lapkričio mėn. 29 d.

Ne knygų storumas, ne eilėraščių gausumas padaro rašytoją, poetą amžiną. Kūrybinis tvirtumas, kūrybos paplitimas, pamėgimas jos plačioje visuomenėje.

Pranas Lembergas, gimęs 1897 m. rugsėjo 18 d. Eiciūnų km., Paczerėlių visė., Šakių apskrityje, per savo daugiau kaip 70 gyvenimo metų lietuvių tautoje paliko neišdildomai paliekančių darbų ir kūrybos.

Nepriklausomoje Lietuvoje Lembergas gyvai dalyvavo Vilniui vaduoti sąjungos veikloje, skautuose. Kaip ateitin žvelgiantis, uoliai kėlė lietuvių - latvių vienybės idėją. Jau 1917 metais savo skaidrią poeziją dalyvavo tuolaikiniame lietuvių spaudoje, ir vėliau jos neapleisdamas Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV-se.

Iš Bostono persikėlęs į Los Angeles, Calif., net jį asmeniškai nepažinojusį menininką buvo noriai priimtas ir margažiai jų būrį. Visiems Lembergas čia raskavo teisingą sakinį, mintį, nei pergirdamas, nei skaudindamas. Neaukštino savęs, nežemino prastesniųjų, smilkalų nedegino prieš iškiluosius. Savuoju santūrumu bičiulių įsigydavo be matant.

1964 m. lapkričio 29 d., pirmininkaujant Broniui Budriūnui, priimtas į Dailių menų klubą paskaitė, kaip visi naujai įstojantieji, savąjį mintijimą raštu, pradėdamas:

"Mielas ir Brangus Pirmininke, Mieli ir Brangūs dailių menų atstovai,

Nors ir džiugu, bet kartu ir bangu stoti ir tarti žodį prieš tokį gausų būrį dailių menų puoselėtojų.

Mano amžiu geriausiai gal tikty atsiminimus rašyti. Mat, rašydamas apie kitus žmones bei įvykius — nejučiuomis ir apie save išsišneki. Bet, deja, atsiminimus rašyti, toli gražu, neturiu tokios puikios atminties, kaip mano mielas prietelius poetas Mykolas Vaiškūnas. Jis taip gerai prisimena net savo tėvelių vestuves ir jas taip gyvai aprašo, kad, rodos, imk ir šok su vestuvinkiniais kartu!..

Aš norėčiau, pabirais bruožais, kai ką prisipažinti. Nebarkite, kad jei būsiu nenuoseklus. Svarbiausia — noriu būti atviras. O kad tokiu būti — leiskite pradėti nuo vaikystės dienių, nes jos nežino nei diplomatijos, nei paslapčių".

Tojo įstojamojo rašto yra 17 ranka rašytų puslapių, įklijuotų Dailių menų klubo metraštyje. Lydimajame laiškyje DMK metraštininkui Pr. Lembergas rašo, jog "pilnas teises vienaip ar kitaip pasielgti" su tuoju rašiniu yra davęs Bernardui Brazdžioniui.

Vienu artimesnių Prano Lembergo bičiulių Los Angeles buvo Bernardas Brazdžionis. Jų šeimos dažnai svečiuodavosi vieni pas kitus. Tarp kitų apie jau mirusį poetą Lembergą, tikėkime, plačiau pasisakys ir arti-

mesnieji jo buvę draugai, bičiuliai.

Prano Lembergo eilėraštis "Tau, sesute", prigijo lietuvių tautoje, kaip viena populiariausių dainų, plačiai dainuota jaunimo, kariuomenės. Prisiminkime:

Tau, sesute, puikios gėlės,
Man gi kargas prie šalies!
Tau akis plaus ašarėlės,
Man gaisrai takus nušvies!..

Tau rymoti, manęs laukti,
Man — kovoti mirtinai.
Tau sulaukti manęs jauno,
Jei neglaus šalti kapai...

Taigi... liki... mylimoji,
Tu daržely prie gėlių,
Laimink mano plieno kardą,
Būki sieloj nors kartu.

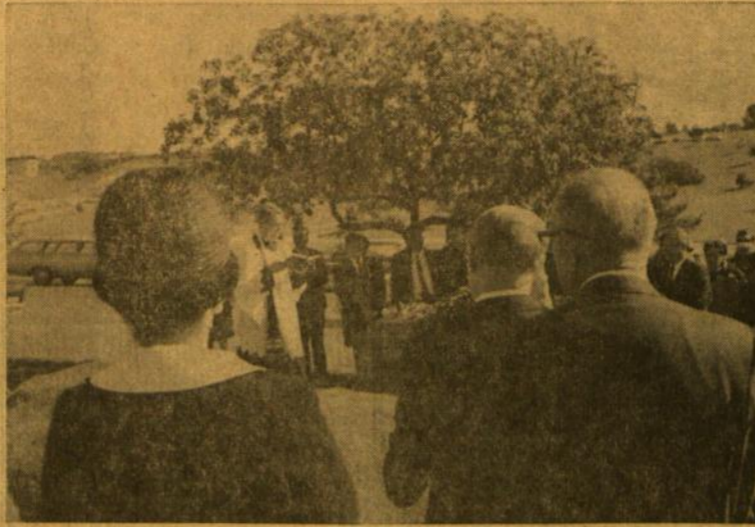
Bet... jei mirsiu už tėvynę,
Tu atskirtas nuo tavęs,
Klausk žvaigždėlė vakarinę,
Ji tikrai tave nuves

Ten, kur šlamantis beržynas,
Miško juodo glūdume,
Kur nevystantis gėlynas
Zydi kraujo skaidume.

Ten, sesute, pasodink
Tu baltų gražių gėlių,
Mūsų meilė kad nemirtų
Su manim kape kartu...

Emigracijoje, tremtyje mūsų akivaizdoj kuriama lietuvių literatūros dalis. Kaip caro rusškosios okupacijos metais daug lietuvių rašytojų, poetų, menininkų kūrė svetimuose kraštuose, ilgėdamiesi savo vienintelės tėvynės Lietuvos, taip ir Lembergas niekad negalėjo pamiršti gimtojo krašto ir jame patirtų įspūdžių.

Tur būt, gyvendamas Kalifornijoje, prie Los Angeles Santa

Poetas Prano Lembergo laidotuvės švento Kryžiaus kapinėse 1967. XII. 2 d. Los Angeles, Kalifornijoje. Nuotr. Alg. Gustaicio

Monica miestelyje, gražiomis palmių alėjomis besišliejančio prie Ramiojo (Pacifiko) vandenyno, Lembergas ir parašė "O, Nemune":

Tyloj, audroj ir naktyje
Ir liūdesy giliam
Aš trokštu, trokštu, Nemune,
Tavo srovų vandens.

Nuplauti veidą varganą
Ir paskandint kančias —
Ga'iu aš tik į vandenis
Ir į bangas tavas.

Todėl šaukiu, o Nemune!
Iš tolių mėlynų:
Atnešk vandens iš TEVIŠKĖS
Prie Pacific krantų!..

Atnešk vandens, kaip krikštolo,
Gaivinancio, skaidraus,
Mane juo mažą krikštijo —
Te iš žaizdas nuplaus...
(Iš "Antrosios Pradalgės", Londonas, 1965.)

Lietuvoje buvo išleista Pr. Lembergo eilėraščių knyga "Saulėtekiai" ir Vokietijoje kita — "Baltija šaukia". Aišku, rinkiniai seniai išparduoti. Tačiau JAV-se poetas yra palikęs ir naujos savo kūrybos. Jo žmona ir sūnus, talkinami velionio bičiulių, užsimoję išlikusių jo kū-

rybą išleisti. Vietoje gėlių prie poeto karsto, jo šeima pageidavo aukoti Prano Lembergo raštų išleidimui. Nesu įgaliotas, bet esu tikras, kad kiekvienas Los

Poetas Pranas Lembergas

Angeles gyvenantis rašytojas, poetas mieliai perduotų ir iš kitur gautas aukas. Siųskite.

Prano Lembergo laidotuvės

Zinia apie Prano Lembergo mirtį, kaip neįveikiamas žaibas,

praskriejo per Kalifornijos lietuvius.

Laidotuvių dieną, gruodžio 2, šeštadienį, 9 val. ryto gedulingos šv. Mišios buvo šv. Kazimiero bažnyčioje. Los Angeles, Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė parapijos klebonas prelatas J. Kučingis.

Kapinėse velionio poeto karstą nešė šeši įvairias organizacijas atstovaujantieji asmenys. Čia atsiveikimui vadovavo arch. E. Arbas. Pirmuoju kalbėtoju pakviečiamas Bernardas Brazdžionis, kalbėjęs Dailių menų klubo vardu, pasakė jautrų, ilgoką velionio poeto įvertinimą. Sekantis kalbėtojas — Bronys Raila, Lietuvių rašytojų draugijos vardu, paskaitė mirusiojo literatūrinį aptarimą, kuris, spėju, pasirodys spaudoje. A. Markevičius atsisveikino Santa Monikos lietuvių vardu, S. J. Paltus — lietuvių teisininkų vardu, iškeldamas velionio, kaip teisininko, ne vien kaip literato, nuopelnus Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV-se.

Nors buvo pageidauta gėlių nepirkti, bet jų vis tiek sunėšta. Laidotuvėse dalyvavo beveik visi Los Angeles ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai rašytojai, poetai ir gausi visuomenė.

Pranas Lembergas gyviesiems neįžengiamame Paslapties Sode. Nematysime daugiau jo, tokio malonaus, jaunatviškai skaidraus šioje skausmų plauname žemėje. Bet jo kūryba, jo daina nemirs.

Algirdas Gustaitis

UNIVERSITETO SUKAKTIS

JAV žinomajam "Notre Dame" katalikų universitetui gruodžio 8 d. sukanka 125 m. Ta proga rengiama speciali akademija ir iškilmingos pamaldos, kuriose šv. Mišias aukos Apaštalų Sosto delegatas JAV-se arkiv. Raimondi.

Western Electric

Manufacturing & Supply Unit Of The Bell System

CAREER OPPORTUNITIES
EQUIPMENT INSTALLERS
COMMUNICATION

Installers of telephone central office equipment. On the job training, no experience necessary. High School graduates or equivalent. Must be able to pass physical examination.

Write or contact CLARK ROUGHT
1150 Griswold at State
Room 1300
Detroit, Michigan

An Equal Opportunity Employer

NUOLATINĖ SIUVIMO MOKYKLA

Jai vadovauja prityrusi mokytoja-instruktoria IRENA BERNOTAVICIENĖ.

Išmokite naujo supaprastinto siuvimo metodo tik per 10 pamokų. Pamokos dėstomos lietuvių ir anglų kalbomis. Registruokitės iš anksto, kad patektumėt į pirmesnį kursą, pas

B. AND B. SEWING SCHOOL VEDEJA ARVYDĄ DIKINIŲ — TEL. 927-0044-45

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄTOM

4³/₄

on savings accounts

5¹/₄

on investment bonus

NUO SAUSIO MĖN. 1 D., 1967 M.
Sąskaitos apdraustos iki \$15,000

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

Sav. DAN LIUTIKAS
PASIRINKIMAS SPALVUOTŲ AR PAPERASTŲ TELEVIZIJŲ
• RADIJŲ • STEREO • ORO VESINTUVŲ • TAISYMAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8-5875

Vedėjas — J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

DECEMBER - GRUODŽIO 14, 15 ir 16 D. D.

OTARD IMPORTED COGNAC Fifth \$4.98

CAMUS GRANDE Fine CHAMPAGNE
COGNAC Fifth \$5.98

MONNET V.V.L. COGNAC Fifth \$4.29

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

GANCIA Imported Dry or Sweet
VERMOUTH 30 oz. Bottle \$1.79

TRYS DEVYNIOS (999) BITTERS Fifth \$3.79

ROYAL CANADIAN, 6 yr. old 86 Proof
Imported CANADIAN WHISKY Fifth \$4.79

TAITTINGER Imported Brut
FRENCH CHAMPAGNE Fifth \$4.98

POLISH Imported VODKA WYBOROWA Fifth \$4.98

AUGSBURGER BRIS Bavarian Type Beer
Case of 24—12 oz. Throw away bottles Case \$4.59

free gifts

In addition to earning the highest dividend rate on your savings, you can receive, absolutely FREE, your choice of one of the valuable gifts pictured here. Simply open an account for \$300.00 or more or add that amount to your present account. All gifts are of excellent quality, made by nationally recognized companies.

Free gift offer ends on Jan. 13, 1968. Stop in soon to Midland Savings... a personal service community thrift institution since 1914. Sorry, only one gift per family. No mail requests, please.

SAVERS...TAKE YOUR CHOICE

HIGHEST EARNINGS

5¹/₄
per annum

ONE-YEAR CERTIFICATES
Certificates issued for minimum amounts of \$5,000.00 or more. Dividends are paid on all certificates 12 months from date of issue.

REGULAR PASSBOOK SAVINGS

This high passbook rate is the highest allowable by law. Save when you want or withdraw in any amount at any time. Savings in by the 15th of January earn from the 1st of that month.

4³/₄
per annum

SAVINGS INSURED TO \$15,000 BY AN AGENCY OF THE UNITED STATES GOVERNMENT

MIDLAND SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

4040 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, Tel. CL 4-4470

Kuriam galui
mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$500 IKI \$1,000.

PLYMOUTH • VALIANT
BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

4030 Archer, VI 7-1515

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER • IMPERIAL

IZ. VASYLIŪNO KONCERTŲ CIKLAN ISIJUNGUS

(Atkelta iš 1 psl.)

visuomenė, būdama kažkaip pasyvi ir neimli kamerinės muzikos menui, neateina Vasyliūnui su organizuota pagalba, tai jis pats kietomis savo pastangomis, net didelėmis materialinėmis aukomis dovanojamas jai pirmaklasėje Bostono salėje nuolatinių koncertų seriją, misionierišką uolumą siekia prikelti ją iš kurčiųjų letargo. Jis visa tai daro, nes jam tai reiškia žūtbūtinę kovą išlikti dvasiškai gyvam, nepalaidoti savo meilės menui, savo kūrybinio ilgesio ir energijos po rezignacijos ir apatijos ledais.

Ar yra kultūrinių misionierių?

Kas gali įsivaizduoti, ką tai reiškia, pralydinus iš muzikos pamokų, dar skirti kiekvieno savo koncerto paruošimui 300—500 įtampto darbo valandų, pasuk jtampos praktiškai mirkti ir virpėti dėl mažiausio savo garso didžiojoje scenoje, kad po kiekvieno tokio koncerto užtikrintai gautumei žinią apie... finansinį deficitą; po to vėl sistemingai planuoti ir vėl intensyviai ruošti sekantiems nuostolingam koncertui, tas Izidoriaus Vasyliūno veiklą pagrįstai gali pavadinti kultūriniu partizaniškumu, o gal ir misionieriškumu.

Buvo vilčių, kad šis pirmasis lietuviškos muzikos koncertas jau kaip nors sulaužys tą nelemiamą nuostolių tradiciją. Deja, tos vilys dar netapo kūnu. Dar tvirčiau tikėjime, kad taip bus rytoj.

Pirmasis koncertas — nuostabi mozaika ir ciklo ciklonai bei ciklopai

Šiandien gi mes dar tebesidžiaugiam šio gražaus koncerto meninės aureolės spindėjimu. Kaprizingoji muzikos mūza šį kartą buvo gera ir jam grožio dovanų nepašyškstėjo.

Koncerto programon įtilpo nepriklausomybės laikotarpio mažesnieji mūsų kompozitorių smuiko literatūros kūriniai, pradedant paprastos dainos, praplatinto šokio, ilgesnio melodinio etiudo, preludio ir baigiant miniatiūrinės suitos formomis.

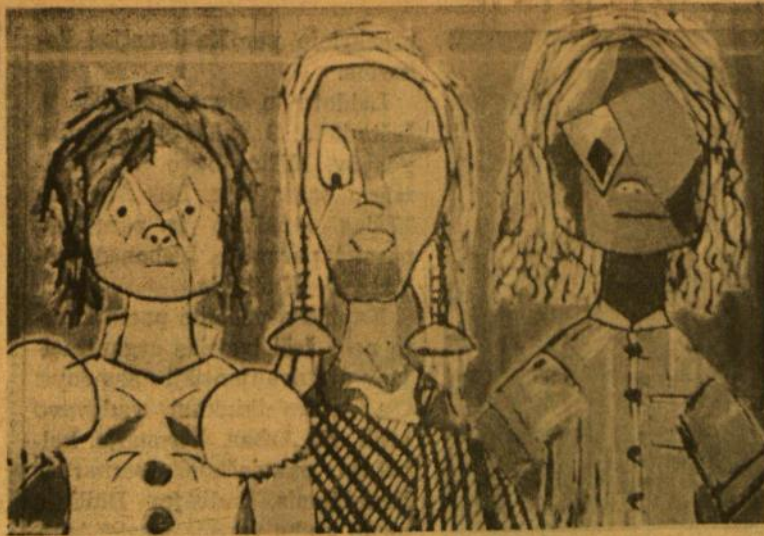
Girdėjome Juozo Gruodžio Jūros dainą, Valšą, A la Chopin ir Rytiečių šokį, Antano Račiūno Iš tėviškės, Rymojo mergelė ir Nesileiski, saulele; Julius Gaidelio Lietuvišką šokį ir Verpėją, Vlodo Jakubėno Melodiją, M. K. Čiurlionio - Jakubėno Preludą d-moll, Kazio V. Banaičio Vandens leliją ir Broniaus Budriūno Raudą.

Koncertas buvo itin išskirtinis ir patrauklus pirmiausia savo išbalansuotumu ir surasta harmonija su atlikėjų meniniu pajėgumu, pasirinkto repertuaro atitikimu jų temperatai bei technikos savybėms ir jo prieinamumu mūsų publikos skoniui. Visais tais kūriniais, kaip vaismedžio šakomis, sunkėsi lietuvių dvasinės gyvybės syvai, tokie mum artimai savi, tokie sveiki ir gaivūs. Jais sklaidėsi mūsų nepriklausomybės išaugintų kompozitorių kūrybinio darbo ir vargo istorijos lapai.

Smuikininkas grojo puikiam ansamblyje su pianistu labai muzikal'ai, įtikinamai ir pakiliai. Buvo beveik visai (Gruodžio Valso nežymus lėtinimas, Gaidelio Lietuviškan šoky mažo atoslūgio intarpai) išvengta interpretacinio polėkio pristabdymo ir muzikinės nuotaikos pritemdymo techniškai sunkesnėse vietose. Šioj perdėm lyrinio pobūdžio smuiko deimantūku mozaikoj ir Vasyliūno tonas, šiaip nepretenduodamas į didelę fizinę plataus sonoriteto jėgą, būdamas daugiau šilkinis, negu metalinio skambesio, kažkaip intymiai, jaukiai ir žaviai prie jų dvasios prigilūdo ir pri-tapo.

Pianisto Vytenio Vasyliūno skambinime kaskart vis daugiau ir stipriau jaučiama profesinio rafinuotumo kaip dinamišniū niuansų bei meninio balanso su smuiku pajautime, taip ir techninių detalių šifutuotėje. Jis vis daugiau suranda laisvės išreiškimo savo meninio temperamento, anksčiau nevisada būdavusio pilnai išnaudojamo valsingoms eksplozijoms.

Šis pirmasis Vasyliūnų lietuviško ciklo koncertas padarė nuostabią gerą pradžią. Tikiu, jog visa lietuviškoji visuomenė jungiasi su manim į linkėjimus mano energingam Bičiuliui, kad jis, laimėjęs koncertų kiekybės čempionatą, tvirtai ir laimingai išvairuotų visus penkis lietuviškus muzikos ciklo laivus pro didžiosios scenos pavojų ciklonus ir plėšriuosius pinigines kassos ciklopus su kokybės menininko gracija ir elegancija.

Rasutė Arbaite

Keistuoliai (aliejus)

Pasėkėsys ir skaidrių popietė: "Paul Klee, vaikų piešiniai ir Rasutės Arbaite (12 metų) kūrybos skaidrės" įvyks šį sekmadienį (gruodžio 17) 3 val. popietį Jaunimo centre. Chicagoje. Popietę rengia Lietuvos foto archyvas.

Kultūrinė Kronika

• **Organizuojama talka "Danos" statymui.** Pasklidus kalboms, kad komp. Jul. Gaidelio operai "Danai" statyti atsirado sunkumų, Bostone ir jo apylinkėse pasiskardeno žmonės, kurie to veikalo statytojams ryžosi stoti į talką. Visų pirma bičiuliško rūpesčio parodė smuikininkas Iz. Vasyliūnas ir jo šeima. Lawrence, Mass., gyvenanti p. Ieva Brox, veikli talcos dvasios moteris, taip pat ryžosi ateiti pagalbon. Jinai jau atmušdino "Danos" partitūros porą kopijų. Tai yra didelė dovana komp. Gaideliui, nes, partitūros originalui kur nusimtus, dabar turimi dar du jos egzemplioriai.

Šiuo metu p. I. Brox pradėjo sudaryti fondą "Danos" orkestro partijoms perrašyti. Bostono

konservatorijoje ji surado kelis studentus, kurie iki 1968 m. pavasario žada pasiimti darbą baigti. Orkestro partijų perrašymas yra sudėtingas darbas, ypačiai reikalaujamas nemaža laiko, tad ir atlyginimo suma perrašinėtojams susidaro gana stambi. Fondo organizatorė p. Brox tikisi, kad jos pastangas

parems lietuvių ir amerikiečių, "Danos" autorius komp. Jul. Gaidelis ir libretistas St. Santvaras p. Ieva Brox iš anksto dėkoja už sunkaus darbo ėmimąsi. Reikia tikėtis, kad geros valios moters pastangas tikrai parems Bostono ir jo apylinkių lietuvių.

• **Naujas Manyland Books leidinys.** Norėdama giliau įsiveržti į amerikiečių pasaulį, Manyland Books leidykla neapsiriboja vien tik vertimais iš lietuvių kalbos ir todėl ne vieną knygą išleidžia ir amerikiečių ar kitų tautų autorių. Naujasis leidinys yra Gerald Earl Bailey romanas "The Winning Winds" ("Vėtantis vėjas"), kuriame šis amerikietis autorius aprašo prancūzų ir arabų kovas Alžirijoje. Autorius yra baigęs Nebraskos universitetą ir ilgai tarnavęs JAV aviacijoje, kur būdamas turėjo progos pažinti Alžiriją, jos papročius ir patirti išsilaisvinimo kovas, kurios, kaip iš knygos matyti, buvo gana žiaurios, tiek iš prancūzų, tiek iš arabų pusės. Romanas lengvai skaitymas ir turi pažintinės reikšmės. Įristas į kietus viršelius, aplankas dail. Pr. Lapės, 136 psl., kaina 4 dol. Išleido Manyland Books, Inc., 84-39 90 st., Woodhaven, N. Y. 11421.

LIETUVIŠKA VALGYKLA. GRAZIAUSIAUS LIETUVIŠKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVIŠKI VALGIAI.

Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Avenue — GR 6-9758
JADYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

highest rates in our history

4 3/4%

per annum, current rate Paid Quarterly

Earn the highest passbook rate in our history, paid quarterly. Earnings at our current rate of 4 3/4% per annum, compounded quarterly, are equal to an average annual rate of 4.83%. Are you now receiving earnings on your savings four times a year? Your passbook savings account has no time or minimum requirement. You may add any amount at any time.

5 1/4%

per annum on 12 month certificates

Savings Certificates are issued in minimum amounts of \$10,000 and larger amounts in \$1000 multiples

Safety for savings and financial strength are a tradition at Standard Federal Savings.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

Assets over \$120,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS

HOURS:

Mon. & Thurs. 9 A.M. to 8 P.M.
Tues. & Fri. 9 A.M. to 4 P.M.
Wednesday — Closed
Saturday 9 A.M. to 12 Noon

4132 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1967 M.

Pradžiuginti ir paremti savo artimuosius Lietuvoje artėjančių švenčių proga kiekvienas lengvai tai galime padaryti, pasinaudodami Baltic Stores patarnavimu ir pasiūsdami jiems dovanų siuntinį.

Siuntėjas gali pats sudaryti savo pageidaujama siuntinuką iš Baltic Stores kainoraščio arba užsakyti jam patinkamą jau paruoštą siuntinį. Žemiau išvardiname kelis, kurie yra labai praktiški ir ten laukiami.

Moteriškas Kalėdinis 1967.

Itališkas nailoninis lietpaltis, 3 jarda vilnonės kostiuminės medžiagos, 1 labai geros rūšies megstukas, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 komplektas vilnonių arba nailoninių apatinių rūbų, 1 p. odinių pirštinių, 1 vilnonė gėlta skarelė, vilnonei suknelei medžiaga, 1 dėžė šokolado.

\$75.00

Vyriškas Kalėdinis 1967

3 1/2 jardo puikios vilnonės kostiuminės medžiagos, 1 itališkas nailoninis lietpaltis, 1 nailoniniai marškinėliai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 20 cigarečių, 3 jarda vilnonės aukštos rūšies paltui medžiagos.

\$75.00

Jungtinis šių abiejų siuntinių siuntinys kainuoja tik \$140.00

Maisto 1967.

3 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. kavos, 2 sv. ryžių, 3 sv. geriausios rūšies miltų, 1 dėžutė nescafe, 1 sv. maišytų saldainių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. p. pirų ir 1/4 sv. lauro lapų.

\$30.00

P-3. Vilnonė medžiaga dėl dviejų paltų ir angliška vilnonė medžiaga dėl vyriško arba moteriško kostumo

\$75.00

V-3 10 jardu kostiuminės medžiagos dėl trijų kostiumų.

\$55.00

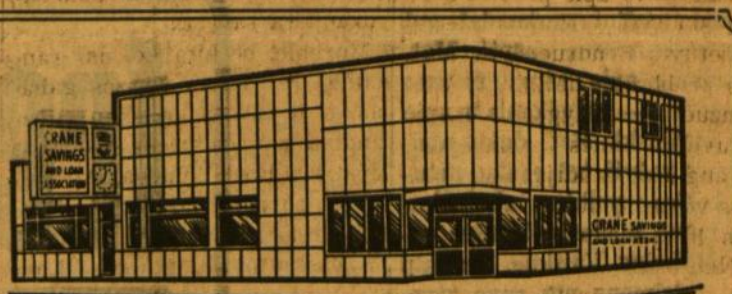
Praktiški dalykai, kuriuos galima padėti į betkurį siuntinį. Itališki lietpalčiai, nailoniniai lietpalčiai \$11.00. Sveicariški 17 akmenų laikrodžiai \$27. Vilnonės skarelės \$4.00. Ugo grofimo plokštelės.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England
TELEF. — SHO 8734.

Seniausio šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir greitas siuntinių pristatymas.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAFayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS:

PIRMAD. ir KETVIRTAD. .... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. .... 9 v. r. iki 5 v. v.
SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

STEIN TEXTILE CO.

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.

Išgykite urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's" ir "fiberglass".

PIRSKITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, jilko, nylo, taffeta, aksomo, ANGLISKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimajai Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 v. r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta
Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Chernin's aikštėje.

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginiai 7-7258 59

● **AIDAI, 1967 m. lapkričio mėn., Nr. 9.** Žurnalo naujas numeris skirtas lietuviškajai mokyklai ir lietuviui mokytojui, tad prasmingai ir viršelyje regime P. Rimšos skulptūrą "Lietuvos mokykla 1864—1904". P. Pauliukonis rašo apie Lietuvos mokytoją amžių sukuriuose, į šviesų jo portretą rinkdamas bruožus nuo viduramžių Vilniaus katedros mokyklos iki šiandieninės okupacijos ir išėvijos. Lietuvių mokytojo vaidmenį įvertina Stasys Barzdukas taipgi visų amžių slinktyje. Apie švietimą pavergtoje Lietuvoje rašo St. Rūkienė, o praėjusios vasaros mokytojų studijų savaitės tiesiog studijinį ir dieno raštinį aprašymą duoda J. K. ir J. M. Viltunga naujiena šiame numeryje yra Kazio Berčekos eilėraščiai. Kai švietimo literatūrinio prieraugio stokojame, jauno žmogaus angažavimasis lietuviškajai poezijai ypač yra sveikintinas.

Labai turininga ir apžvalginė žurnalo dalis. Apie švenčių komercializaciją, prie kurios dažnai ir mes patys prisidedame, rašo Alausius, pabrėždamas, kad "Ypatingai aktualu tai kelti, kai vis labiau ir mus smelkiasi ne tik komercializacija, bet ir paprastas primityvėjimas — dvasinių interesų blėsimas. Paprasčiausias ir konkrečiausias būdas kovoti prieš mūsų bendruomenės tamsėjimą gal ir būtų švenčių daiktinės dovanos pakeisti tokiomis, kurios turi ir dvasinę vertę. Tai pirmiausia vertingos knygos ir taip pat žurnalų prenumerata tiems, kurie patys neprisirėngia užsisakyti". Pats redaktorius Juozas Girnius rašo apie žymų mūsų enciklopedijos bei knygų leidėjų Juozą Kapočių jo 60 metų sukakties progą. B. Ciplijauskaitė aptaria A. Tamošaitienės meną. Numeris ir iliustruotas jos darbu nuotraukomis. Ignas Malėnas kalba apie pradinį mokymą skaityti sklemenių metodu. Lietuvių Bendruomenės Tarybos problema spėja VT. VT. Recenzuojamos knygos: J. Balio "Lietuvių liaudies pasaulėjauta", angliška studija apie lietuvių vokiečių literatūroje, naujienos liuanistiniame mokymui, Pr. Naujokaičio romanas "Zydnindios dienos" ir Vysk. P. Būčio "Atsiminimai".

"Aidus" redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Metinė prenumerata \$7.00.

● **METMENYS, 1967 m. Nr. 14.** Jaunosios kartos kultūros žurnalas. Šį kartą naujame žurnalo tome daugiausia puslapių skirta pokarinei latvių poezijos raidai tiek laisvajame pasaulyje, tiek pavergtoje Latvijoje. Gal pirmą kartą mūsųose iš viso lietuvių kalbon išversta ir vienoje vietoje paskelbta tiek puikios latvių poezijos pavyzdžių. Šitiems poezijos vertimams žurnale skirta net 50 psl. Juose telpa 13 autorių. Tai jau, galima sakyti, sudaro kompišian dieninės latvių poezijos antologiją. Ten pat apie pokarinės latvių poezijos kelius rašo latvių poetė Astride Ivaska. Kas ždomu, jog ji pati savo studijoje pripažįsta, kad naujosios poezijos raidoje lietuvių latvių aplenkė visa, dešimčia metų. Toks posūkis, koks lietuvių poezijoje įvyko su, vėliau taip vadinamos, žeminiakų kartos atėjimu 1947 metais, latviuose prasidėjo tik 1957 metais. Žurnalo numeris taipgi iliustruotas keturių latvių dailininkų darbais.

Literatūros sektoriui priskirtina ir Rimvydo Šilbajorio 21 psl. straipsnis "Kazio Bradūno poezija — gyvenimo aukos atnašavimas". Šilbajorio straipsniai "Metmenyse", išsamiai nagrinėjantys pokario metais mūsų literatūrą atėjusios rašytojų kartos kūrybą, čia virsta labai prasminga tradicija. Išrai-

ka ir idėjomis tokia spalvinga ir įdomi šios, dabar jau vidurinėsios amžiumi mūsų rašytojų kartos kūryba be minėtų jo studijų lig šiol taip ir būtų niekieno akyliau neaparta ir neįvertinta.

Kai kuriais savo išvedžiojimai mūsųose yra naujas šiame "Metmenų" numeryje Vinco Trumpos straipsnis "Lietuviškoji kairė istorinėje perspektyvoje". Lig šiol lietuviškąją politinę kairę ir dešinę, žiūrint į ją istoriniu žvilgsniu, buvo įprasta skirstyti daugiausia pasaulėžiūriniais pagrindais. Ir skirstomieji dėl to pagrindo nesipriešino ir nebuvo nusikalsta istorinei tikrovei. V. Trumpa čia bando kalbėti kitaip. Į kairės sąvoką jis bando įtelpinti viską, kas tik mūsųose reikiškesi didesniu radikalumu, revoliucingumu, naujomis idėjomis, aplamai visokeriopu pažangumu. Bet tekų labai paabejoti, ar būtų tikslu tą mūsųose nusistovėjusį kairės ir dešinės pasaulėžiūrinį turinį reviduoti, lyg ir atjungiant nuo istorinės tikrovės, kuri dešimtmečių eigoje kaip tik buvo pasaulėžiūrinė, ji tokia ir išliko daugumos sąmonėje. Pats V. Trumpa straipsny sako: "Kai kiekviena politinė sąvoka, taip ir kairės arba dešinės sąvoka yra reliatyvios laiko ir aplinkybių atžvilgiu". Tad manytume, kad laiko ir aplinkybių reikėtų (kurios čia kalbamu atveju daugiau lėmė pasaulėžiūrinį kairės ir dešinės pasiskirstymą) kaip tik labiau paisyti, norint neprasisilenkti su istorine tiesa. O ji, ryšium su čia keliamą problema, yra tokia, kad ir mūsų pasaulėžiūrinėje dešinėje ir pasaulėžiūrinėje kairėje netrūko sveiko ir kovingo radikalumo, pažangos ir naujų idėjų įmlumo. Tad neatiduokime viso to tik kokiai naujai kairumo sąvokai ir tuo pačiu neskriausime kitų, nemažiau radikalių ir pažangių, kuriems tačiau kairumo sąvoka nėra savastis.

Žurnale, be kita ko, dar randamas K. Barėno prozos gabalas, o R. Šliažas plačiau supažindina su vokiečių rašytojo Heinrich Boell kūryba. Apžvalginėje žurnalo dalyje: rusifikacijos reiškiniai Lietuvoje, Putino paskutiniojo rinkinio "Langgo" recenzija, A. Vaičiulaičio "Gluosnių dainos" aptarimas, nauji liuanistiniai leidiniai ir lietuvių mokslininkų dalyvavimas tarptautiniame mokslo judėjime.

"Metmenis" redaguoja dr. Vytautas Kavolis, Dickinson College, Carlisle, Pennsylvania. Šio numerio kaina \$2.00. Gaunamas ir "Drauge".

— Amerikiečiai dauguma nėra per daug išlaidūs, kiekvienas dažniausiai pajėgiam apseiti, išleidami 10 proc. daugiau negu uždirbam.

● **ST. ZABRODSKAS**
MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir naujų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrašina reikalingus leidimus iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ir remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street
Tel. — PR 8-7887
CHICAGO, ILLINOIS 60609

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsivesti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

(Atkelta iš 3 psl.)
tumos, kur jis rankraščius slėpdavo galimos kratos atveju.
Kartą Mačernis literatūrinę popietę perskaitė tada baigtas savo "Vizijas". Putinas išsklausė, nelaukė posėdžio galo, kaip paprastai, bet tuoj atsistojoš prabilo: "Tai tikras poetas". Mačernis nuo to laiko jau nebeabejojo, kad jis yra poetas.

● **Juozas Prunskis** priminė, kaip romanas "Altoriai šešėly" buvo sutiktas kunigų seminarijoje Kaune. Tada vadovybė pasakė: "Vyrai, skaitykite ir apsispręskite. Mes nenorime, kad būtumėte kaip Vasaris".

Putinas apie vedybas
Prof. B. Vitkus papasakojo, kad Petrapily Pirmo pasaulinio karo metais buvo susikūrę ateitininkai, jie leido laikraštį, kurio redakcijoje buvo ir Putinas. Jis kartą buvo suraginęs ir Vitkų parašyti eilėraštį. Putinas nebuvo blaivininkas, bet nieka-ku ta mūsųose nusistovėjusį kairės ir dešinės pasaulėžiūrinį turinį reviduoti, lyg ir atjungiant nuo istorinės tikrovės, kuri dešimtmečių eigoje kaip tik buvo pasaulėžiūrinė, ji tokia ir išliko daugumos sąmonėje. Pats V. Trumpa straipsny sako: "Kai kiekviena politinė sąvoka, taip ir kairės arba dešinės sąvoka yra reliatyvios laiko ir aplinkybių atžvilgiu". Tad manytume, kad laiko ir aplinkybių reikėtų (kurios čia kalbamu atveju daugiau lėmė pasaulėžiūrinį kairės ir dešinės pasiskirstymą) kaip tik labiau paisyti, norint neprasisilenkti su istorine tiesa. O ji, ryšium su čia keliamą problema, yra tokia, kad ir mūsų pasaulėžiūrinėje dešinėje ir pasaulėžiūrinėje kairėje netrūko sveiko ir kovingo radikalumo, pažangos ir naujų idėjų įmlumo. Tad neatiduokime viso to tik kokiai naujai kairumo sąvokai ir tuo pačiu neskriausime kitų, nemažiau radikalių ir pažangių, kuriems tačiau kairumo sąvoka nėra savastis.

kambaryje su Putinu. Išskalbėjo matrimonialiais klausimais. Susidarė įspūdis, kad Putinas vedybų neieškojo, priešingai, buvo linkęs sklandžiai jų išvengti, bet nebuvo ryžtingas antros pusės įtaigojimams atsispirti.

Ald. Jankauskaitė, buvusi Putino studentė, papasakojo, kad buvo susižavėjusi jo kūryba, o patekusi į Putino paskaitas — nusivylė. Putinas skaitydavo, nei akių nepakeldamas, monotonišku balsu. Kartą iš bendrabučio, kur buvo berniukų ir mergaičių, buvo nutarta mergaites iškrausyti į šaltas, nepatogias patalpas. Kreipėsi jos į Biržišką ir negavo užtarimo, bet Putinas palaikė studentų reikalavimus, pasakydamas, kad mergaitėms reikalingos geresnės patalpos.

Bolševikų okupacijos metu būrelis studentų atėidavo pagiedoti Aušros Vartų koplyčioje. Jas kartą kun. Lipniūnas pakvietė pas save užkandžiai. Kavą begeriant, įėjo aukšta, liekana moteris. Lipniūnas nuėjo su ja pakalbėti. Vėliau jis pasakė, kad tai buvo Putino žmona. Besikalbant kun. Lipniūnas pareiškė, kad Putinas su žmona daž-

nai pas jį užėina, kad jis nenu-tolo nuo tikėjimo, kad jie jau-čiasi, jog jų padarytas žingsnis nepadare jų laimingais, bet šiuo laiku jiems kelio atgal nėra.

Gyvas Putino ba'sas

Meninę popietės dalį atliko jaunieji "Šatrijos" korporacijos studentai. Rimas Zailskas paskaitė ištrauką iš paskelbtų Putino atsiminimų, vaizduojančių jo jaunystę, jo tėvą ir pamaldžią motiną. V. Aistytė perteikė Putino poezijos pavyzdžių — jo šėdevrinį "Rūpintojėlį" ir eilėraštį, skirtą motinai. Jurg. Bradūnas paskaitė ištrauką iš romano "Altoriai šešėly", kur išreikšta daug pagarbos kunigo pareigoms ir kur pavaizduota Vasario tragika, tolstant nuo jų, ir vidaus kova — kurį kelią pasirinkti: kunigo ar poeto?

K. Bradūnas dar priminė, kaip Putinas mėgo muziką, turėjo daug plokštelių, kurios tada daug kainuodavo. Ypač mėgo Saint - Saens "Danse Macabre". E. Bradūnaitė paskaitė Putino sesers atsiminimus, kaip tą plokštelę klausydavo Putinas, kaip ją komentuodavo. Putinas net sukūrė eilėraštį tos plokštelės motyvais — "Sokėjas", kurį susirinkusiems į minėjimą paskaitė stud. V. Aistytė. Su susitelkimu buvo išsklau-

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois
(2 bloka i rytus nuo Cicero Avenue)
Telef. — GARDen 4-5800

Jauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

Atidara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. popiet.

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŪS
\$1.65 IR \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS.
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622

Atidara sekmad. ir ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 val. ryto. Penktad. ir šeštadieniais iki 5 val. ryto.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsivesti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PASKOLOS
perkant namus daromos ūgiems terminams ir prieinamas nuosimėjimais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

syta ta Putino pamėgta plokštelė, o paskiau ypatingai visų širdis palietė iš plokštelės girdimas paties Putino balsas, deklamuojant savus eilėraščius, kurie baigėsi "Ave vita!" Ta mintimi kūrybos darbais sveikinti gyvenimą, K. Bradūnas ir užbaigė popietę.

Svečiai tačiau nesiskirstė, o jaukiai vaišinosi šatrijiečių paruoštais skanėstais. Pobūvis buvo skaidriai kultūringas ir patraukliai malonus.

Pobūvio progą buvo sudaryta Putino raštų parodėlė. Ant stalo, uždengto lietuviškais raštais staltiese, buvo sudėta ir pavyzdžiai Putino eilėraščių vertimų į kitas kalbas ir pačių naujausių jo leidinių, paties atsivystų į Chicago, paties Putino ranka dedikuotų jo buv. studentui K. Bradūnui. Čia buvo ir enciklopedijų, pasaulinių svetimomis kalbomis literatūros leksikonų bei antologijų Putino kūrybos aptarimai. Visa tai gražiai rikiavosi į minėjimo pilnumą. J. Pr.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2433 West 63rd Street, Chicago
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3807 S. LITUANICA AVE. Tel. YArdS 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO HALSTED STREET Tel. YArdA 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 SO MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2222

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArdS 7-1158 — 1159

VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 636 - 2320

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

Leidžia Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga

Redaguoja L.S.S. Centro valdyba. Rankraščius siųsti šiuo adresu: "Akademines Prošvaistės", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629 "Akademines Prošvaistės" išleina kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį.

AR IŠEIVIJAI REIKALINGA LIETUVA?

Šiaurės Amerikos lietuviškoji studentija nagrinės šį klausimą susirinkus Baltimorėje, Hotel Emerson, gruodžio 29, 30, 31 dienomis. Proga mums žinoma — tai SALSS 17-tas visuotinis suvažiavimas. Akademine programa įvairi, nors tikima suvažiavimo tema: "Ar išeivijai reikalinga Lietuva?" bus paliečama tegu ir netiesiogiai kiekvienoje suvažiavimo paskaitoje ir kiekvienam diskutiniam būrelyje. Dalykiškas šios temos nagrinėjimas įvyks paskutiniam suvažiavimo simpoziume, kuriame dalyvaus visi paskaitininkai ir diskutinių būrelių moderatoriai.

Patį temą mums yra įdomi; kitiems ji gali būti kontroversinė, o dar kitiems net provokacinė. Polemikos tačiau nešė norim. Ir to primygtinai neieškome. Bandomė surasti tik tą formulavimą, kuris daugiaprasme santykiavimo su kraštu problema padaro aiškesnę, jos nepertempiant iki kraštutinumo. Pastatyto klausimo forma perša vieną žodį "taip!" ar "ne!" atsakymą, kurio tačiau nebeužtenka. Esam priversti aiškintis, galvas suksti; žodžiu bandyti savo nusistatymą atrasti. Studentija šiuo klausimu iki šiol nebuvo susidomėjusi. Ir užtat neturi savo nusistatymo. Kelionės į Europą, susitikimai su okupuotos Lietuvos studentais, giminių laišku ir kiti įvykiai padarė klausimą mums aktualų ir diskutuotiną.

Ciniški studentai argumentuos kad išeivija jau įrodė, jog jai neberekalinga Lietuva. Sakys, kad išeiviai daugiau domisi savimi, savom problema, savo senais partiniais skirtumais, negu visos tautos dabartine padėtimi. Parems savo argumentą ištraukomis iš laikraščių, kurių laišku skyrėsi sklidini asmeniškais puolimais ir kaltinimais, provokaciniais kitų minčių iškreipimais ir aprėkimais kiekvieno dabartinės Lietuvos padėtimi besidominčio "komunistu". Argumentuos, kad išeivija yra susikūrusi savotišką kultūrą, kuriai šalia to visa kita nebėra įdomu ar svarbu: reiščia, turim užtenkamai rūpesčių ir šioje pusėje Atlanto.

Idealistai gal argumentuos, kad visai ne taip reikalingi stovi. Jie sakys, kad klausimas netiesiogiai pastatytas, nes suvažiavimo tema turėjo būti: "Ar išeivija reikalinga Lietuvai?" Tada šitie savo argumentą parems, minėdami išeivijos liuanistinius, kultūrinius bei politinius laimėjimus, kurie su laiku pasieks tautą ir padarys ten teigiamos įtakos. Tikriausiai dar paminės, kad siuntiniai padėjo giminėms Lietuvoje ant kojų atsistoti.

Pragmatikai tuo tarpu sakys, kad skirtumo nesudaro, kaip vadiname suvažiavimo temą ir ką kalbėtume apie idealų išeivijos ryšį su Lietuva. Jie argumentuos, kad vos 2% tautos apšvielo Lietuvą Antrojo pasaulinio karo metais. Jie galės sakyti, kad išeivijos jaunimas neužpildė mirusių sudarytų spragų, todėl tas procentas dabar yra dar

mažesnis. Sakys, jog nesvarbu, kad didžiama inteligentijos kaudais atsirado užsienyje, nes tuo tarpu Lietuvoje jau išaugo ir subrendo nauja inteligentų ir kūrėjų karta. Laikas daro savo. Šiandien išeivija jau per siūpa įtakoti Lietuvoje gyvenančius.

Zodžiu, nežinom, ką mūsų gausi studentija galvoja, ką ji jaučia, ką ji tiki. Todėl ir ruošiam suvažiavimą. Šį suvažiavimą darys m kiek galima mažiau formalų, kad visi atvažiavusieji jaustųsi laisvai ir lengviau įsitrauktų į suvažiavimo eigą. Nežinom ne tik, ką plati studentija begalvoja, bet taipgi nežinom, ką mūsų pakviestieji prelegentai norės mums pasakyti, nors ir galim pranešti numatytą akademine programą.

Kastytis Baublys atvykęs iš Anglijos filosofijos dėstyti Wesleyan universitete, skaitys mums paskaitą "Tarp dviejų kultūrų Anglijoje ir Amerikoje". Mykolas Drungas, SALSS Metraščių redaktorius, ir Antanas Saulaičius, SJ, SALSS CV-bos vicepirmininkas, tems rišasi, kadangi abu kalbės apie tautybę, pilietybę ir studentų angažavimąsi savo idealams. Bloomingtone studijuojąs Algis Rukšėnas nagrinės "Partizanų traktavimo raidą Lietuvos spaudoje", o Birutė Augustinavičiūtė iš Cleavelando aptars mums "Okupuotos Lietuvos poeziją", o Yale universiteto doktorantas Romas Misiūnas kalbės apie "Dvidešimto amžiaus vaidmenį modernioje Lietuvos istorijoje". Baigiamasis simpoziumas įtrauks visus minėtus prelegentus ir taip pat Daną Zubaitę ir Skirmą Maikaitę, kurios susidomėjusiems studentams praves diskutinius būrelius apie keliavimą į Lietuvą ir įsijungimą į amerikietiškas studentų bei jaunimo organizacijas.

Programa dar gali kiek ir pasikeisti, pranešame jos dabartinį planą, kad susidarytų bendras vaizdas. Apie vakarine programą plačiau yra kitur jau parašyta. Čia tinka paminėti, kad pasiūksime kas vakarą, rodydame filmus, organizuojame dainavimo konkursą ir literatūros vakarą. Viskas jau paruošta. Jau laukiame tavęs, mielas kolega, kolege.

CV-ba

Ziemos pasveikimas...

Nuotrauka V. Maželio

STUDENTŲ ATEITININKŲ KONFERENCIJA

Penktadienį, lapkričio 23 d., Jaunimo centre, Chicagoje, įvyko Studentų ateitininkų sąjungos konferencija. Konferencija pradėta malda ir iškilmingu vėliavos įnešimu. Toliau sekė pirminio regiono problemas. Diskusijose šie klausimai buvo aptartai ir buvo duota keli geri pasiūlymai.

Vytas Narutis, Kun. Alf. Lipniūno moks. at-kų kuopos Chicagoje pirmininkas.

Vytas Narutis, Kun. Alf. Lipniūno moks. at-kų kuopos Chicagoje pirmininkas.

lijos suplanuotus užmojus. Rimas Zailskas pristatė Chicagoje draugovės metinę programą.

Rimas Gideika, C. V. S. A. S. rytinio pakraščio atstovas, tada dar konkrečiau apibrėžė rytinio regiono problemas. Diskusijose šie klausimai buvo aptartai ir buvo duota keli geri pasiūlymai.

Vytas Narutis, moksleivių Kun. Alf. Lipniūno kuopos Chicagoje

Vytas Polteraitis, Detroito stud. at-kų atstovas.

Vincė Juškaitė (New Jersey), Aldona Zailskaitė, valdybos sekretorė, neturėjus progos anksčiau, dabar davė iškilmingą pasižadėjimą sąžiningai eiti Centro valdybos sekretorės pareigas.

Prasidėjo gyvi draugovių pranešimai. Vytas Polteraitis apibūdino Detroito veiklą. Pranas Ažuolas išdėstė New Yorko būdas ir laimėjimus. Eglė Paulinkonytė apibrėžė Naujosios Ang-

lų kuopos globėjas, pabrėžė, kad moksleiviais reikia rūpintis kiekvienu atskirai, kaip individui.

Juozas Polikaitis, sendraugių vicepirmininkas, Sendraugių sąjungos Centro valdybos vardu

ŠALSS žinios

● 1967 ŠALSS Metraščių jau atiduotas spausdinti. Antrasis metinis leidinys apima lietuvių studentijos veiklą Jaunimo metais ir 1966 metų suvažiavimą Toronte. Šį kartą dar daugiau studentų kūrybos ir rašinių, iliustruotų gausiomis nuotraukomis.

● Metraščių bus parduodamas už 2.00, o Sąjungos mokesčių užmokėję Metraščių įgyja nemokamai.

● Norėdama pasiekti lietuvių studentus kituose kraštuose, ypač Pietų Amerikoje, Europoje ir Australijoje, Sąjunga ruošiasi siųsti ten Metraščių turimais adresais. Šiems egzemplioriams atspausti reikalinga daugiau lėšų, ir todėl CV stengiasi sudaryti progą studentų reikalus remiantiems paaukoti \$25, \$50 ar \$100 Metraščių reikalams.

● Naujos skyrių valdybos veikia Hamiltone, Montrealyje, Chicagoje ir Detrote.

● Skyriai, kurie yra jau išrinkę naujasias 1967—1968 m.

pasveikino studentų konferenciją, liedamas kelis klausimus, surištus su studijas baigusiu įsijungimu į sendraugių veiklą. Svarstyta, kodėl gana mažokas išėjusių gyvenimui skaičius reiškiiasi vėliau sendraugiuose. Čia kilo gana įdomios diskusijos.

Einant prie konferencijos galo, svarstyti einamieji reikalai. C. V. išdinininkas Vacys Saulys apibūdino išd. stovį. Kun. Trimakas dar tarė kelis žodžius apie žygį pas popiežių. Elenutė Bradūnaitė ragino studentus daugiau susidomėti moksleiviais ir jau dabar pagalvoti apie talčinimą įvairioms jų vasaros stovykloms. Konferencija baigta ateitininkų himnu.

Vakare visų smagiai pasiūlyta ir jaukiai būryje pabendrauta.

Pranas Ažuolas, New Yorko stud. at-kų draugovės pirmininkas.

VEIDAI IŠ ATEITININKŲ STUDENTŲ KONFERENCIJOS CHICAGOJE

Kun. Kęstutis Trimakas, SJ Studentų ateitininkų sąjungos dvasios vadovas.

Vaidevutis Valaitis, Studentų ateitininkų sąjungos Centro valdybos pirmininkas.

Eglė Paulinkonytė, Naujosios Anglijos ateitininkų studentų atstovė.

Augustinas Idzelis, Kun. Alf. Lipniūno moks. ateitininkų kuopos Chicagoje globėjas.

valdybas, jų sąstatą praneša CV-bai, kad pranešimai iš centro galėtų būti tiesiai siunčiami valdybų nariams. XVII Visuotiniame suvažiavime turėtų dalyvauti jau naujosios valdybos, kad svarstymai, pranešimai ir nutarimai būtų prasmingesni.

● Centro Valdybos devynioliktame posėdyje, 1967 gruodžio 8 d., aptarti suvažiavimo reikalai, galutinai suplanuota suvažiavimo programa, skelbiama šiame "Akademinių prošvaistčių" numeryje ir kitur spaudoje.

● LITUANUS fondacijos pirmininkas Valdas Adamkavičius atsistatydino iš fondacijos pirmininko pareigų. Pagal fondacijos statutą, SALSS Centro valdyba įpareigojama skirti fondacijos narius, kad būtų išlaikomas ryšys tarp LITUANUS žurnalo ir Sąjungos, kurios narių iniciatyva anglų kalba leidžiamas žurnalas įsteigtas. Lituvinų fondacijos pirmininku Centro valdyba pakvietė buvusį SALSS centro valdybos pirmininką Algį Zaparacką.

● III Kultūros kongreso metu vykusioje jaunimo organizacijų pirmininkų konferencijoje SALSS atstovavo CV vicepirmininkas Bostone Antanas Saulaitis, SJ, pranešdamas, kad Sąjunga remia PLB Jaunimo sekcijos numatomą jaunimo vadovų studijų savaitę 1968 m. vasarą, kaip rėmė ir organizavo 1966 metais prieškongresinę studijų savaitę ir stovyklą. Nors 1968 metų suvažiavimą ruošianti nauja valdyba, suvažiavimo pasitarimai ir paskaitos artimai rišasi su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktimi.

Kanadoje planuojamas tarptautinis jaunimo centras

Keletas valstybinių ir tarptautinių jaunimo organizacijų aptaria planus TARPTAUTINIAMI JAUNIMO CENTRAI, kuris panaudotų egzistuojančias Expo 67 patalpas Montrealyje. Šis projektas jau yra patikėtas Youth Advisory Committee of Expo 67 ir turi paramą 250 jaunimo organizacijų pasaulyje ir taipgi Pierre Dupuy, Commissioner General of Expo 67. Planuose numatoma tarptautinis jaunimo dokumentacijos centras ir tarptautinis jaunimo organizacijų sekretoriatas.

NAUJA TARYBA
Amerikos katalikų Washingtono universitete sudarytas naujas vykdomasis komitetas (Universiteto taryba) iš 15 dvasiškių ir 15 pasauliečių. Iki šiol universitetui vadovavo 33 aukštųjų ganytojų ir 11 pasauliečių taryba.

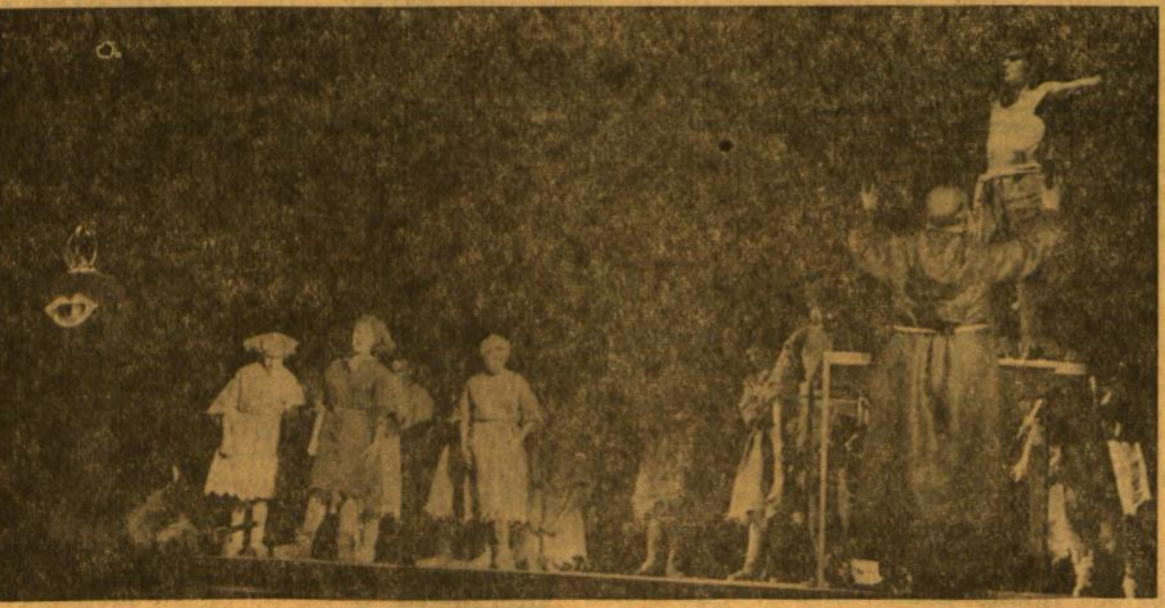
CURRENT COST OF TODAY'S COLLEGE EDUCATION

NEARLY HALF the 71 colleges in the United States charge more than \$10,000 or more for a student completing four years. (The average cost is \$8,000 level.)

UNIVERSITY OR COLLEGE	Tuition Plus Fees	Room & Board Plus \$500**	Total Four Years	UNIVERSITY OR COLLEGE	Tuition Plus Fees	Room & Board Plus \$500**	Total Four Years
Alabama, Univ. of	\$ 700*	\$1,149	\$ 1,849	Muskingum	\$1,500	\$1,500	\$3,000
Amherst	1,975	1,475	3,450	Nebraska, Univ. of	850*	1,500	2,350
Boston College	1,600	1,500	3,100	New Mexico, Univ. of	925*	1,304	2,229
Boston University	1,686	1,555	3,241	New York University	2,020	1,875	3,895
Brown	2,000	1,380	3,380	North Carolina, Univ. of	750*	1,355	2,105
Bryn Mawr	1,900	1,650	3,550	Northwestern	2,880	1,500	4,380
California, Univ. of	1,234*	1,420	2,654	Notre Dame	1,700	1,400	3,100
Carnegie Tech	1,880	1,650	3,530	Ohio State	1,850	1,430	3,280
Chicago, Univ. of	1,980	1,830	3,810	Oklahoma, Univ. of	1,000*	1,275	2,275
Colgate	2,100	1,600	3,700	Oregon State	990*	1,150	2,140
Columbia	1,350	1,600	2,950	Pennsylvania, Univ. of	1,950	1,500	3,450
Cornell	2,050	1,550	3,600	Pittsburgh	1,426*	1,500	2,926
Dartmouth	2,075	1,525	3,600	Princeton	1,950	1,460	3,410
Duke	1,637	1,500	3,137	Purdue	950*	1,445	2,395
Florida, Univ. of	660*	1,378	2,038	Radcliffe	2,000	1,740	3,740
Fordham	1,500	950	2,450	Rutgers	764*	1,600	2,364
Georgetown	1,800	1,550	3,350	Tulane	2,040	1,600	3,640
Georgia, Univ. of	758*	1,225	1,983	Vanderbilt	1,524	1,500	3,024
Harvard	2,999	1,670	4,669	Southern California	1,308	1,410	2,718
Hawaii	232	1,190	1,422	Southern Methodist	1,770	1,640	3,410
Holy Cross	1,720	1,630	3,350	Stanford	1,700	1,640	3,340
Illinois, Univ. of	850*	1,340	2,190	Syracuse	1,900	1,560	3,460
Indiana, Univ.	960*	1,325	2,285	Tennessee, Univ. of	720*	1,400	2,120
Iowa State	930*	1,285	2,215	Texas, Univ. of	456*	1,400	1,856
Johns Hopkins	2,000	1,400	3,400	Trinity	2,000	1,550	3,550
Kansas, Univ. of	792*	1,300	2,092	Tulane	1,700	1,425	3,125
Kentucky, Univ. of	720*	1,350	2,070	Vanderbilt	1,705	1,540	3,245
Marquette	1,300	1,450	2,750	Vassar	1,840	1,300	3,140
Mass. Institute of Tech.	1,900	1,630	3,530	Vermont	1,877*	1,370	3,247
Michigan, Univ. of	1,000*	1,450	2,450	Virginia, Univ. of	1,037*	1,600	2,637
Michigan State Univ.	1,020*	1,370	2,390	Washington State	825*	1,350	2,175
Middlebury	1,962	1,400	3,362	William and Mary	985*	1,190	2,175
Minnesota	921*	1,320	2,241	Williams	1,960	1,550	3,510
Mississippi, Univ. of	790*	1,150	1,940	Wisconsin, Univ. of	1,050*	1,420	2,470
Missouri Univ.	875*	1,350	2,225	Wyoming	961*	1,330	2,291
				Yale	3,250	1,550	4,800

*Reflect fees for out-of-state students in colleges where tuition is either free or reduced for students who reside in the same state as the school.
**A flat \$500 has been added to the room and board figure to cover laundry, travel, books, clothes and other student needs.

Ši tiek kainuoja studijos kai kuriuose JAV universitetuose bei kolegijose.

Visų dėmesį atkreipusios Darius Lapinsko operos "Moro" ir kantatos "Karalius Mindaugas" koncertinio pastatymo buvo įsijungę ir daugiau kaip dvidešimt čikagiečių studentų. Jie ten atliko įspūdingą kalbančio choro vaidmenį. Šioje "Moro" nuotraukoje dalį jų ir matome, kurių viena reikėjo net "nukryžiuoti".
Nuotr. V. Noreikos